

TRIBUNA

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2-40 "
Mod de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc de-
schis costă fiecare șlr 20 fil.
Manuscripte nu să ina-
poiază.

Criza austriacă.

Guvernul austriac s'a hotărât să facă și al doilea pas pentru a eși din criza parlamentară: să propună Maj. Sale disolvarea parlamentului austriac. Cum ministrul-președinte baronul Bienert a primit încuviințarea ajurnării Reichsratului, nu poate fi nici o îndoială că va primi și încuviințarea să încerce a-și câștiga o majoritate mai stabilă prin alegeri nouă.

Cauzele cari de ani de zile țin la ordinea zilei crizele de guvern în Austria, sunt bine cunoscute și se reduc la una singură: neînțelegerile între naționalitățile Austriei și, în rândul întâi, lupta pentru eghemonie a Germanilor și Cehilor din Boemia,

Guvernul va reuși poate la alegeri să-și asigure o majoritate mai compactă, dar e greu a se prezice dacă noul parlament va fi mai norocos decât cel care se disolvă acum. Cauzele cari i-au îndemnat pe Slavii din Austria — cu excepția Polonilor — să zădărnicească orice muncă parlamentară prin o obstrucție sistematică — vor rămânea neînclăturate și după alegeri. Iar că guvernul ar fi în stare să înfrângă la alegeri cu desăvârșire partidele slave și să împiedece alegerea unui număr mai însemnat de deputați opoziționali, — nu se poate nici presupune.

Va reîncepe și în noul parlament obstrucția, dacă guvernul nu va reuși până atunci să ajungă la o înțelegere cu Slavii.

Se vor relua, fără îndoială, tratativele, întrerupte, pentru a aplană conflictul dintre Germanii și Cehii din Boemia. Dacă tratativele nouă vor fi mai norocoase decât cele din toamna trecută, pacea se va putea restabili ușor și în parlament. Căci pace nu poate să fie în sinul reprezentanților popoarelor, câtă vreme popoarele însele duc acasă războiul cumplit.

Criza parlamentară care de ani de zile împiedecă munca parlamentului austriac e însă un bun prilej pentru dușmanii votului universal din Ungaria, de care profită acum din belșug invocând-o drept argument împotriva acestui vot și la noi.

Actualul parlament austriac care își trăiește clipele din urmă e primul parlament ales pe baza votului universal. Unul dintre motivele cari au îndemnat cercurile hotărâtoare să facă reforma vechei legi electorale a fost și nădejdea că parlamentul votului universal nu va mai fi teatrul scenelor sgomotoase din trecut și nu va crea o situație politică mai pașnică. Căci obstrucția și crizele de guvern au fost la ordinea zilei și înainte de introducerea noii legi electorale.

Iată, spun dușmanii dela noi ai votului universal, unde a ajuns Austria

cu reforma sa electorală. Crizele de guvern sânt și mai acute decât în trecut și obstrucția e și mai înverșunată. Democratizarea parlamentului nu e deci o măsură recomandabilă și salutară nici pentru Ungaria.

Acești dușmani uită însă că și obstrucția de acum din Ungaria au proclamat-o chiar partidele cari au combătut întotdeauna reforma electorală. Și uită că partidele cari s'au întărit în urma acestei reforme — în rândul întâi partidul social-democrat — au fost întotdeauna cei mai hotărâți dușmani ai oricărei obstrucții.

Dacă numai lipsa votului universal ar fi fost cauza frământărilor politice îndelungate din Austria, prin introducerea acestei reforme s'ar fi liniștit și valurile crizelor politice. Cum însă nu aceasta a fost cauza nemulțumirilor, prin reforma aceasta nu s'a putut restabili nici pacea generală.

Votul electoral e un drept ce li-se cuvine tuturor cetățenilor, cari contribuie, în orice formă, la susținerea statului. E numai echivalentul acestor prestații de sânge și bani.

Cauza crizelor îndelungate e chestiunea naționalităților, care trebuie rezolvită și nu va mai trece dela ordinea zilei până la rezolvirea ei definitivă. Pacea între naționalități trebuie să se facă și se va face fără îndoială, pentru că e atât în interesul statului,

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

FRAGMENTE.

De Ion Agârbiceanu.

Vecina-i o muere bătrână, mărunțică, uscată, îngârjobată ca o cârjă popească. Are o casă veche, cu pereții cufundați, cu geamuri mici și somnoroase. Prin curte ciugulesc, în liniște, găinele. În restimpuri bate cocoșul din aripă, și cucurigă de pe streșina de spini a gardului.

Vecina e muerea lui Dumnezeu. A ținut, de când s'a pomenit toate posturile și zilele, de ajun. Și acum, dacă te întâlnește la poartă ori pe uliță, în vreme de post, nu se poate răbda să nu-ți spună: „Văleo nepoate, cum ne păgănim, la să treci prin sat, tot dela a treia casă pătrunde miros de coaste fripte. Acum, în Paresemi, măcelarul își ține baraca deschisă. Și vin muerile pe furiș și cumpără carne.

Vecina vorbește cu durere și își descopere cei doi colți ce i-au mai rămas în gură. Așa vorbește de cu durere de-i dau lacrimile și și uită cei doi dinți răzimați pe buza de desupt. Dacă te simte că ai mai vrea să stai un strop, începe să-ți spună despre folosul postului. „Eu, zice, am postit toate posturile și m'a ferit Dumnezeu de toate relele. Duh necurat n'a cercat să se apropie de mine. Postul și frica și mila te apără de toate nenorocile“.

Și-și ține ridicate trei degete zbârcite, pământii, cum ar însemna celea trei virtuți.

„Eu în tinerețele mele mă gândiam odată, să mănăc în niște Paresemi lapte. Aveam copil mic, și eram slabă. O zi m'am luptat cu is-pita. Și noaptea am visat un vis. Mi-se arăta în vis popa cel bătrîn. Era supărat și mă privia cu mânie: Stano, zise, nu te spurca. Dumnezeu ți-a dat copilul, tot el a pus rînduiala postului. Teme-te de Domnul, fieți milă de copil și nu te spurca“. Și s'a dus, ca luat de apă. Și n'am mâncat de dulce și bine am făcut. Am rămas sănătoasă, copilul mi-a crescut voinic.

„Postul, frica și mila“ adause ridicându-și iar trei degete.

Vecina e femeie cuvioasă. Rugăciunea ei e ascultată mai altcum decât a popii. Că odată dase o secetă mare pe hotar și hotarele învecinate. Se uscau sămănăturile, și cerul rămânea mereu neclintit. Adiau bori călduțe, sara și dimineața, jos pe pământ, dar sus în cer era mereu liniște. Șapte popi din șapte sate, îmbrăcați în sfintele odăjdii, au eșit cu icoanele și cu tot poporul să facă rugăciuni în șapte părți din hotarul fiecărui sat. Cerul însă a rămas încuiat.

„Atunci ce ne-am gândit? — zice vecina. — M'am gândit să mă pun pe rugăciune ziua și noaptea. Ajunam și mă rugam. Și-n noaptea a treia iar mi-se arăta popa cel bătrîn—vezi că i-am fost prescurariță treizecișicinci de ani — mi-se arăta în umbră și-mi zise: Stano ia cu tine nouă femei văduve, postelnice și roagă-te cu ele, că vei izbândi. Și-n

crepatul zorilor am adunat cele nouă văduve postelnice, și ne-am pus pe rugăciune, aici la mine în casă. Ziua întreagă n'am pus nimic în gură nici afară n'am eșit. Și sara unde nu începe o ploaie liniștită și domoală, și unde nu se varsă trei zile necurat. Că rugăciunea celui postelnic e totdeauna bine primită. Că popa-i bun dacă face slujba cu patrafir, dar' dacă nu-i postelnic, n'ajută nimic. Postul! zicea vecina ridicându-și un deget.

Vecina e femeie miloasă. Când dă peste cineva în sat vr'o boală grea, de nu se mai tîmăduiește cu săptămânile, cine colindă pela osutădouăzeci de uși, să adune osutădouăzeci de crețari pentru maslu? Vecina. De-i tină, se împlântă cu cizmele-i grele în clei, pare că innoată așa se clatină și dă din mâni. De-i ger și lunecuș, merge pipăit, mărunțel și se razimă în cârje. Mai strigă pela porți, mai blastămă vre-un câne, dar sara năfrămuța ei e un mototol, din care pe masa bolnavului se varsă cei osutădouăzeci de crețari, strânși de milă. „Mila“, zicea bătrâna, ridicându-și cu greu degetul „deschide isvorul vindecărilor.“

Oamenii din sat erau vestiți odată ca mari bătauși. Nu trecea Duminecă și sârbătoare fără împunsături de cuțit. Nu era frică de Dumnezeu. De câțiva ani sânt stabiliți jandarmi în sat, și mulți cred că liniștea de-acum ei au adus-o. Vecina însă zice altcum. Ea a postit un an în fiecare Luni, anume ca Dumnezeu să le umple sufletele oamenilor cu frică. „Frica“ zicea vecina ridicându-și încet degetul „e începutul mântuirii“.

Rar vorbește vecina despre necazurile sale.

cât și în interesul popoarelor. Crizele de-acum, am putea zice sânt un proces firesc de descompunere și alcătuire nouă și fermentația aceasta politică e chiar cea mai învederată dovadă că rezolvirea chestiunii naționalităților e pe cale.

Disolvarea actualului Reichsrat va promova numai și va grăbi rezolvirea acestei chestiuni, pentru că, pe departe, va convinge guvernul că prin ajurnări și disolvări de parlamente nu se pot lecui rănilor ce sângerează *acasă*, iar pe de altă parte va convinge și partidele obstructioniste, că obstrucția oricând va putea fi înfrântă prin *măsuri ca cele luate acum*. Iar din aceste convingeri se va trezi sentimentul general că trebuie să se facă concesii de ambele părți.

Și chiar lipsa acestui sentiment a împiedecat până acum înțelegerea dintre Germanii și Slavii din Austria.

Poate îi este rezervată noului parlament misiunea epocală de a înfăptui înțelegerea dintre popoare și a reda astfel Austriei liniștea de care are atâta trebuință.

O dispoziție salutară. Ordinariatul arhiepiscopesc din Cluj a adresat oficiilor parohiale următoarea circulară:

„Ni-a venit la cunoștință, că inspectorii școlari regești dau senatelor școlare parohiale și învățătorilor ordin direct, și că senatele școlare și cu deosebire unii dintre învățătorii noștri, cu desconsiderarea autorităților lor școlare superioare, stau în corespondență oficială cu autoritățile civile, în afaceri școlare, și așa de multeori lucrează contra regulamentului nostru bisericesc-școlar.

„Drept aceea, pentru a încunjuia în viitor orice neînțelegeri sau iregularități și plângeri, îndrumăm toate oficiile parohiale, senatele școlare și învățătorii noștri din Arhidieceză, că în nici o afacere bisericească și școlară să

nu schimbe scrisori oficiale cu forurile civile, cu inspectorii regești școlari, — fără numai prin parohul locului, ca director al școlii. Iară în toate cazurile acele, în cari legile, regulamentele, și statutele arhidiecezane nu ar întinde îndreptar de ajuns, și ar subversa dubiu grav și ar rămânea neorientați: să-și țină de datorință gravă a cere îndrumare prealabilă și încuviințare din partea autorității superioare bisericești“...

Guvernul nostru trădător de neam. Arhișovina »P. H-p« publică în numărul său de azi un prim-articol, iscălit de Dr. Csányi Gusztáv, în care guvernul unguresc e declarat trădător de neam, fiindcă după vexațiuni de aproape 4 ani — a făcut dreptate grănițierilor din comitatul Bistrița-Năsăud, redându-le averea strămoșească: fondurile grănițerești.

Din aceste fonduri s'au dat burse la urmașii vechilor grănițeri. În vremile din urmă, însă au cerut burse și străini — unguri și jidani — ale căror cereri s'au respins, nefiind întemeiate. Și-atunci guvernul unguresc a interzis plățirea bursei și la fiii de grănițeri.

Acum de curând chestia s'a rezolvit în favorul grănițierilor și acest act de dreptate îi dă prilej șovinului Csányi să spună că guvernul a tradat neamul unguresc »*dând o avere ungurească de un milion, agitatorilor naționaliști*«.

Fondurile grănițerești avere ungurească! Dar oare cine și-a vărsat sângele, în apărarea țării, în toate războaiele purtate de Austro-Ungaria?

Soartea reformelor militare. În urma junc-timului proclamat referitor la reformele militare și reforma electorală de partidul lui Iusth, aproape toți bărbații politici au arătat un interes deosebit. În ce privește termenul depunerii reformelor militare pe biroul camerei.

Acest termen va însemna începutul unei lupte agitate pentru sufragiu universal. Și probabil lupta parlamentară a Iusthiștilor va fi secundată și de masele poporului, care așteaptă legiferarea acestui postulat.

Numai când se 'ntâmplă s-o cerceteze fata, măritată aci în sat. Dar fata nu vine des. Bătrâna nu i-a dat nici acum partea de moșie ce i-a făgăduit-o la măritare.

„Vrea să-mi ieie, nepoate tot. Vrea să mă scoată din casă. Acum n'are ea suflet să aștepte până voi muri? Ale ei vor rămânea toate, că pe feciori i-am împăcat. Eu, o muieră bătrână, din ce să trăesc? Da' vezi că nu-i la ea nici frică de Dumnezeu nici milă de părinte“. Și cearcă să-și ridice două degete.

„Ii zice, poate: Lasă lele Stană, că drept are fata. De cincisprezece ani tot așa teaptă să-i dai ceva. Are trai rău cu bărbatul pentru asta și d-ta nu vrei să înțelegi. Pentru ce nu te duci să stai cu ei? Ori să vină ei aici“.

Vecina clatină din cap cu tristețea, te privește cu compătimire: „Doamne, Doamne, nepoate, da' cum crezi că se poate una ca asta? Eu am lipsă de liniște, să-mi pot zice rugăciunile. La ei e casa plină de copii.

„Te vei ruga mai puțin, lele Stano, și te vei ruga cu nepoții, e o rugăciune și asta“.

Vecina își ridică atunci palma dreaptă, și ținând-o de jumătate deschisă, își zice:

„Aici greșești rău, copile. Eu trebuie să mă rog mult, eu mă rog pentru tot satul. Ce crezi tu, grindina și lăcusta și ciurma, ne încunjuia satul așa numai de flori de măr? Ne încunjuia alungate de puterea rugăciunilor oamenilor postelnici. Că dacă spui o rugăciune dela inimă, e ca și când ai bate un cui dușmanului în piept și l'ai țintui de-un stâlp.

Acum fată-mea mai poate să aștepte, să-i pară bine că nu vin nenorocirile cele mari.

— Dar popii, lele Stană, pentru ce mai sunt ei atunci, dacă slujba lor o faceți dumnea-voastră bătrânele?

— Ha? Popii? Fac și ei, da'ăștia mai tineri sunt toți domni și nu mai postesc. Și unde nu-i post nici viața creștinească nu este“.

Poate-i spui: Aș crede, lele Stană, că d-ta ai face mai pe placul lui Dumnezeu dac' ai sta la fată și te-ai juca cu nepoții, grijind de ei. Slujba asta a lăsat-o Dumnezeu femeilor bătrâne“. — Vecina oftează atunci, te privește cu ciudă și să nu deie Dumnezeu să știe ceva rău despre tine, că te lasă în drum, pornește pe uliță și mâne știe tot satul de zece ori mai mult decât a știut lele Stană.

De vre-o jumătate de an are o păreche de mătânie. Le-a cumpărat dela un călugăr lung în păr, încălcit la barbă, soios la haină, nespălat pe cinstita dreaptă, cum e călugărul mai cuvios. Vecina le poartă vecinic cu ea, și zice pe zi atâtea rugăciuni, de parcă-i șueră ceva mereu pe la urechi, iar în cap i-se învârtă un vârtej de vânt. Și când adună crițarii de maslu, dela o poartă până la alta, tot sporește cu degetele — scoase, trecând dela o boabă mare, neagră, la alta. De când se adună în chipul acesta banii pentru maslu, vecina spune că bolnavii se vindecă mai grabnic.

Decurând fata și feciorul o apucaseră în grădină. Erau poamele coapte, și vecina ciupăra crenguțele mai joase. I-se mișca fața întreagă,

Avându-se a se depune proiectele în aceeași zi și în Reichsrath și în camera ungară, s'a arătat mare îngrijorare asupra sorții reformelor, în urma știrilor despre apropiata disolvare a Reichsrathului prin ceea ce s'ar face imposibilă depunerea în aceeași zi în ambele parlamente.

Spre liniștirea opiniei publice Khuen Kederváry a ținut să declare, că proiectele se vor depune în orice caz pe la mijlocul lunii Mai, pe biroul camerei ungare avându-se a se urma acelaș lucru și din partea Reichsrathului.

Neputându-se prevedea aplanarea crizei austriace, declarația ministrului-președinte trebui privită de o declarație pur academică.

Criza parlamentară în Austria. La consiliul de miniștri ținut ieri sub președinția lui Bienerth s'a luat în discuție noua situație politică creată prin ajurnarea Reichsrathului. S'a primit în principiu disolvarea parlamentului.

Vinerea viitoare ministrul-președinte se va prezenta în audiență la Maj. Sa, căruia îi va propune disolvarea Reichsrathului.

Autograful regal despre disolvarea parlamentului se va publica în numărul de Sâmbătă al Monitorului oficial.

Apponyi și catedra universitară. Douăzeci și unu de profesori ai facultății de drept dela universitatea din Budapesta s'au ocupat cu proiectul de a-i oferi contelui Apponyi catedra de drept constituțional și administrativ la universitate. Proiectul a fost primit cu majoritate de voturi și toate ar fi bune, decât că numirea lui Apponyi la universitate a întâmpinat opoziția Vienei. Dacă totuș va fi ales, i-se va pune foarte discret în vedere că nu trebuie să primească catedra, căci nu va fi întărit. Mijlocitorul pe lângă aspirantul Apponyi va fi ministrul de culte, și dl Zichy va asuda strașnic, pentru ca să poată ieși cu față curată din această dilemă.

Aplanarea conflictului dintre ziariștii croați și președintele Camerei. Conflictul ivit între raportorii ziarelor și președintele Camerei din Zagreb, care adusesese raportorilor învinuirea că nu redau fidel desbaterile, s'a aplanat.

Președintele Camerei a dat satisfacția cerută de gazetari.

se ridică spre frunte, pe când degetele pipăiau pe celea mai coapte.

Fata și ginerele aduseră iar vorba despre împărțirea moșiei. Spuneau că lii greu, că au copii mulți, că iarna trecută a trebuit să cumpere grăunțe de cincizeci de argint. Că vorvorbește satul întreg de încapăținarea ei.

„Nu-mi pasă“ zise aici bătrâna, înghițind cu lăcomie prunele moi și aromate,

— Nu-ți pasă d-tale, zise fata, dar' ne pasă nouă. D-ta iai o sută de zloți dela oamenii cari lucră moșioara noastră. Ne-am gândit cu Niculae să-ți dăm noi pe an atâția bani, și să lucrăm moșia. Aduce de trei ori atâta. Pentru ce să îmbogățești pe un străin? "

Vecina păru că se gândește puțin: nu mai mesteca din fălci și degetele nu mai culegeau. Dar' se hotărî îndată:

„Nu vi-l dau! Zise, începând se culegă iar din clombițele plecate.

— Și pentru ce, ne-am ruga? Nu-s și banii noștri ca și alții? Te-am rugat să vii la noi. Te ținem bucuros. N'ai vrut. Se vede că ne dușmănești. Ce rău ți-am făcut? " Ginerile o privea cu mânie.

— Lăsați-mă că nu vreau. Nu-mi amărăți zilele. Ar trebui să aveți frică de Dumnezeu și milă de o muieră bătrână“, — Ginerile însă, de data asta n'o lăsa.

— Unde crezi d-ta că vei ajunge după moarte? În rai? D-ta te crezi o călugăriță și crezi că ți-e deschis raiul. Da' stai să-ți

„Salvarea Ungariei“.

— O broșură de actualitate. —

Primim la redacție o prea interesantă broșură, cu titlul de sus și datorită dlui *Ioan Stătescu*, avocat în Caracal. Tendința broșurei e din cele mai laudabile, căci urmărește popularizarea cunoștințelor despre stările politice interne din Ungaria și deci și familiarizarea fraților noștri din regat cu chestiunea de cea mai vităă importanță pentru toți Români, cu chestiunea noastră națională din Ardeal. Sunt rare broșurile de acest fel la noi și nu le putem accentua îndeajuns însemnătatea, mai ales când ele sunt scrise cu o cunoaștere profundă și temeinică a cauzelor genetice ale chestiunii naționale în Ungaria.

Prilej pentru a-și scrie broșura i-au dat dlui Stătescu polemicele acerbe din presa ungurească asupra pretențiilor intenționate ale guvernului și d-sa ne dă la sfârșitul broșurei singura soluție cu putință a milenarului conflict: pacea cinstită a egalității ideale de drepturi naționale. Retipărim la vale câteva pagini judicioase din această broșură, care mai e și o dovadă eclatantă despre interesul tot mai viu cu care mințile luminate din regat urmăresc zbuciumările noastre în actuala lor frază.

Sunt convins că Ungaria va fi mai prosperă, dacă Ungurii înșiși vor deveni mai buni. Ea va fi complet fericită dacă va face o pace durabilă și sinceră cu naționalitățile. O așa pace nu se poate concepe din partea Ungurilor decât când vor face să crească și să se afirme democrația în poporul lor. O așa pace implică în ea pentru cei ce o propun calități civice, ca dreptatea, pietatea, înțelepciunea și alte virtuți. Pentru a se grava mai bine în memoria oricărui — să-mi fie îngăduit a mă explica și a rezuma aci câteva mijloace cari dacă s'ar aplica cu strictetă ar da roade neînchipuit de prețioase pentru Ungaria.

Unul din acele mijloace de a ridica patria ungară — ar fi pentru Unguri de a nu mai privi și socoti pe sicofanți ca amici ai poporului, — iar pe oameni cinștiți, de ordine, nobili și laborioși din statul ungar, ca partizani ai oligarhiei, și să înțeleagă că minimea nu e prin dispoziție naturală, democrat, ori oligarh și că fiecare ar dori să vadă stabilită constituțiunea cea mai favorabilă fortunii sale politice. E-gala îndreptățire deci de a-și alege din sânul lor naționalitățile reprezentanți în camere, — cât și sfătui-torii, ori dirigători a conduce afacerile publice cari să-i vorbească în limba lui, cu însușiri alese întocmai ca acelea ce am vrea să aibă cei însărcinați cu conducerea afacerilor noastre private.

Un alt mijloc constă, în a trata popoarele maghiare din regat ca amice și aliate, egali toți cetățenii la drepturi, ca și la datorii — nu de a trimbița de-o parte în mod jesuitic, că ele au toate libertățile, pentru a le da pradă în realitate ja n d a r m i l o r f i o r o ș i și procurorilor fără de lege ca trădători închipuiți de patrie etc.

Trebuie ca Ungurii să înceteze odată de a se mai

spun eu unde vei merge“, se apropie și-i strigă la ureche: „taipa iadului“. D-ta tot: „postul, frica, mila“ dar' iată mânci cu lăcomie, nu ți-e milă de nedreptatea ce-i faci fetei, și nu ți-e milă de nepoții d-tale.

Își luă muerea de mână și-i zise: „Să mergem și să nu-i mai călcăm pragul!“

— Duceți-vă! zise bătrâna, — pentru c'ați supărat pe Dumnezeu, voi lua de nouă ori și-ragul de mătâni, și Domnul vă va fi milostiv“.

Și începu să culegă în șorțul negru prunele vineții.

Pe vecina o dușmănesc și ei, dar înaintea satului e o femeie cuvioasă. O vezi când pe-o uliță, când pe alta, vorbind cu vr'un creștin. Dacă o vezi ridicând trei degete dela mâna dreaptă, să știi că spune căzania: „Postul, frica, mila...“

crede în drept să se pună în capul acestor atiați ca stăpânitori tirani, încredințați fiindcă, chiar dacă ar fi mai forți decât fiecare popor în particular; — sunt cu totul slabi și expuși nimicirii, față cu toți nemaghiarii la un loc. Ori față cu purtarea lor semeață, concentrarea forțelor naționalităților este inevitabilă.

În fine alt mijloc constă pentru Unguri, de a nu avea altă preocupare mai mare, nimic pe sufletul lor mai scump după mila lui Dumnezeu, decât să obție stima tuturor popoarelor conlocuitoare de veci în frumoasa Ungarie.

Căci dacă în acest sens se vor purta și acestea vor fi dispozițiile lor pe viitor; aceste popoare blânde și nobile, văzând că puterea, cei ce cârmuește, veghează a se aplica strict legile, a se respecta drepturile câștigate prin ele, a se curma crimele și se ține gata în fine, a face dreptate și a ajuta pe cei oprimați fără excepție de naționalitate; — ele se vor ține în pace, încrederea într-o așa oblaudire ar crește, s'ar afirma tot mai mult, — nici una din ele nu ar gravita disperate în afară, ori ar căuta refugiu în altă parte. De altfel, este lucru firesc, când la tine acasă ai pace, bine, tot ce-ți trebuie și a vrut pronia să te răsești și într'un paradis de țară ca Ardealul etc. — doar ne-bun să fii, să lași binele pe rău, ca să pleci după aventuri, după alți stăpâni.

Pentru că mi-am propus să vorbesc fără voal, e locul să ating aci în treacăt numai deocamdată o altă idee bolnavă, greșită a Maghiarilor. E vorba de gorița iredentismului Daco-Roman cu cari Ungurii vizează, de pomană, pe Români. Ei bine, în adevăr, aceasta e numai un pretext mai drastic pentru Unguri, cu care cred ei că legitimează persecuțiile și ororile ce săvârșesc asupra Românilor.

E destul să spun, să fie liniștiți Ungurii cu iredentismul. Din păcate pentru românism și românime, — guvernele din România — chip bărbați ce se perindă la conducerea țării, — își cheltuiesc toată energia în lupte politice intestinale, de a acapara puterea. Oamenii noștri politici, — bună parte de origină străină neamului nostru, — corciți, nu strălucesc mai deloc prin spirit naționalist. Ei sânt practici pe de-asupra. Cât dețin puterea, sânt puși pe procopseală, și fac treburile, atâta tot, — încolo le e frică să nu supere nici cu vre-o vorbă măcar pe consulul Austro-Ungar. Doar la alegeri auzi în gura unor bulgăroi, ori gre-cotei ca caudicează, cuvintele de iubita nație Română, scump popor Român. Cum însă voiesc să fii cinstit cu totul în expunerea ce fac; — să știe Ungurii că dacă guvernării noștri sânt adesea indiferenți, — aceasta nu însemnează că grosul populației din Regat, în masele omogene ale poporului Român nu stă adânc înfiptă dragostea puternică de frații noștri din Ungaria, cari au rămas în timpurile turburi prin cari irecem fala neamului românesc.

Aceasta nu e iredentism, căci nici noi poporul nu vrem a duce o politică agresivă, de anexiune în nici un chip nu vrem să îngreuiem poziția lor, — dar tot ce e Român în acest regat încercat, prin instinct de conservare fie numai; nu va permite cu prețul vieții lor, sălbaticilor și deminților Unguri, să ne sfărâme brâul putenic al neamului nostru nobil ce stă stăvilă-ralul românismului contra altor limbi pe celalalt versant al Carpaților, căci altfel am decreta uciderea noastră la toți.

Dacă dar Ungurii vor adopta principiile enunțate mai sus, dacă, mai mult, vor lua atitudinea sinceră pacifică, în sensul de a se hotărî, să nu mai întreprindă nimica contra justiției, contra credinței și limbei naționalităților, adică dacă vor respecta dreptul ce-l au deja Croații ca și Români, Slovenii, Șvabii etc. — să fie ascultați și să corespundă cu judecătorii lor naturali în limba lor, — dacă-i vor lăsa să se desvolte în toată libertatea pe tărîmul cultural în liceele și academiile lor proprii, unde să se predea cursurile în limba fiecărui popor, căci să-mi permită a le spune d-lor Maghiari, că cu scâlămbăiata cultură maghiară nu vor reuși poate decât să ametească câțiva tineri slabi de ingeri și săraci, părăsiți de neamurile lor în masa stricată a tinerilor maghiari, cari nu vor fi nici Unguri, nici Români etc.

Ori cu așa cetățeni Ungaria tot la peire va merge, căci nu vor fi de nici un folos, — iar poporul român, slovac etc. având o vitalitate nesecată, îi repudiază, — găsind în sinul lor elemente destule sănătoase care să poarte mai departe lupta pentru neamul lor. Dacă în fine se vor pătrunde de bună voie Ungurii de aceste adevăruri vor face, cu fericirea tuturor popoarelor conlocuitoare, fericirea însăș a Ungariei. Nici un oraș, sat, ori cătun depărtat, n'ar îndrăzni să le vatăme, toți se vor ține într-o pace profundă. Orice pornire a neamurilor va fi pentru gloria și profitul Ungariei. Vor înceta emigrările în masă, chiar de Unguri. Ungaria se va desvolta și înflori, în această dulce pace vor răsări artiști, oameni de științe și litere, oameni de arme distinși, geniali, din toate neamurile, alipiți toți cu sufletul pentru Ungaria lor iubită.

Căci nu va rămânea oraș, om care să nu dorească amicitia și alianța Ungurilor, când se va vedea că ei au intrat în legalitate. La ce prosperitate atunci Ungaria nu trebuie să se aștepte, când se va vedea astfel înconjurată de bună-voință universală, de stima tu-

turor popoarelor din Regat, când această bunăvoință ar fi datorită credinței, că ea chemând deopotrivă pe toți copiii patriei maghiare la drepturi, ca și la datorii, dă exemplul înțelepciunii supreme, a se prezenta ca gardian a libertăților tuturor Ungurilor fără distincțiune de naționalitate.

Ce bogății nu vor curge în Ungaria produsele solului, industriile vor vărsa noi valuri însușite de avuție prin încrederea în Ungaria, înlăuntru și în afară. Cine nu va exalta pe autori atâtor de multe și mari bine-faceri. Într'un cuvânt spre a pune în lumină cugetul ce m'a dominat în expunerea ce fac mă resum și zic: Starea socială și politică azi în Ungaria e dezaastroasă, e o primejdie permanentă pentru siguranța statului. Numai pe baza unei păci în modul arătat își va găsi salvarea Regatul Ungariei. Altfel dacă Ungurii nu vor face să înceteze plângerile atât de drepte și blestemele ce se ridică azi contra lor, nu vor goni atâta tiranie și despotism, gândindu-se la nenorocirile ce au rezultat deja, vor aprinde cu propria lor mână un foc teribil, mistuitor, care să purifice și să curețe această stare intolerabilă. Cari au urechi de auzit s'audă.

Ioan Stătescu,
avocat, Caracal.

Un glas de departe.

— Dintr'o scrisoare. —

Ce însemnează astă luptă turbată, luptă oarbă, pornită ca din senin contra „Tribunii“, mândria ziaristicii românești?... Nu vedeți că e o pornire criminală? Unde mergeți, unde veți ajunge? Pentru Dumnezeu, nu se găsește un om *curajos*, un om cu *voință* și *cumpănă*, care să abată carul neamului din calea prăpastiei spre care se percipită? În timpuri grele, în ora pericolului se arată adevărații conducători și eroi, cari știu să cârmuiască corabia în toată vijeliei *cu mână tare și ochiul limpede*.

A te plimba în luntre pe baltă, când nu adie nici un vântuleț, poate să fie plăcut, dar nu e nici merit, nici eroism!

Am căutat o eșire din labirintul de încriminări și acuzațiuni, de invențiuni și minciuni; am scrutat, fără părtinire, căci nu cunosc nici o persoană din redacția ziarelor cari se învrăjdesc. N'am uitat-o nici chiar pe răposata „Luptă“, cât a mai ținut sufletul între buze. Așa mi-am format convingerea întemeiată pe fapte *pozitive*, nu pe *zise șoptite*, colportate în taină, prin unghiereșintunecate.

Cu încordată atențiune am urmărit „Tribuna“, în ale cărei coloane trebuia se găsească groaznică *tradare*.

„Tribuna“ a secundat cu mare însuflețire și abnegațiune mișcarea electorală, cum n'am mai găsit la alte ziare românești. Am reținut din acea epocă zbuciumată turneurile dlui *Goldiș* descrise în „Tribuna“. Câtă inimă, sinceritate și devotament se degajează din ele! Și nu-mi puteam explica purtarea dlui *Goldiș* la adunarea dela „Vass“. Abia mai târziu m'am dumirit...

Cauza, geneza discordiei ce frământă ținuturile Ramânilor de dincolo, e limpede ca izvorul de munte și se explică în mod simplu de tot: *cauze mici, consecințe mari*. Totul se reduce la porniri pătimase, la un joc urf înscenat cu diabolică iscusință și urmărită cu rară perseveranță, pentru a satisface ambiția jignită a unui om!

Iată scabroasa comedie la care s'au pretat atâtea fețe simandicoase din Comitet. Această intrigă al cărei prim act a fost adunarea dela „Vass“, a fost executată cu mare *brio*, sleind întreg registrul de note false și făcând să defileze pe dinaintea naivilor uimiți o întreagă cohortă de minciuni și perfidii... Toate aceste au fost mobilizate și duse la asalt contra „Tribunii“, căci păcătoșii vor moartea celui *drept*, căutând sorți de viață pentru fătul oticos adus la Arad...

Dar să aplicăm în cazul de față dictonul juridic *Cui prodest*? Cine poate avea interes ca zizania să dănuiască? Națiunea de bună seamă nu! Atunci o fi „Tribuna“! Dar nu auziți furtuna de glasuri ce se ridică în văzduh în semn de protestare contra unei atari insinuări? Cine ar fi cutezat să bănuiască pe *Caton*, că nu cinstește adevărul, despre care

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,

Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Buz. Poarta II.

Consultații dela orele 8-12 a. m. și 3-6 d. a.

sta vorba: *Nec joco quidem unquam mentiebat.*

Reputația dlui *Oncu* ca bărbat întreg, cu caracter, este mai pe sus de orice bănuială, încât ne putem dispensa să luăm avizul dlui *Goldiș* ori *Branște*.

Dacă nu este, fiindcă nu poate să fie, nici nația, nici dl *Oncu* cu ai săi, cari să ocrotească zizania între frați, — atunci cine să fie, căci evidend că sunt interesați cari o alimentează dela întunec.

Nu voi continua cu scrutări și întrebări asupra presupușilor sau adevăraților perturbatori ai liniștii și interesului public, căci lumea îi bănuiește, îi chiar știe. O falsă rușine o mai reține a le spune numele... Dar să avem puțină răbdare și totul va eși la lumină. Pe curioșii, prea doritori de noutăți, i-aș sfătui să se adreseze dlui *Goldiș* la Arad, căci poate să fie *acasă*...

Ce înseamnă ținuta dîră și obstinată față de toate mișcările dlui *Oncu*, de-a ajunge la aplanarea nenorocitului conflict, provocat de alții? Ce înseamnă solidarizarea a *tout prix* a comitetului cu dl *Goldiș* și faptele sale? Ce sînt serviciile de intimitate și mutualitate între „Românul”, „Gazeta”, „Drapelul”, „Telegraful”? Ce infamie nouă se pune la cale? Înzădar se mai încearcă mistificarea lumii românești; ea știe că trădarea nu poate încolți în casa „*Tribunii*”...

Voim să se știe că sîntem adînc mîhniti și revoltați de modul cum a tratat Comitetul, la Cluj, cu dl *Oncu*. La toate propunerile sale sincere și curate, comitetul a răspuns *trufaș* și cu *refuz*. Propunerea dlui *Maniu*, primită de Comitet cu vădită grabă și satisfacție, va rămînea o pată neagră în cartea neamului, căci ea vrea să spună „*scoală tu, să șed eu!*” Inseamnă o deposedare în toată forma.

Urmați-vă, harnici muncitori în ogorul neamului, calea înainte, că pașiți pe calea cea bună și mîntuitoare. Cu conștiința datoriei împlinite nu aveți trebuință de un nou imbold. Insoțiți de stima și încrederea celor mulți, încălziiți de simpatia ce v'afi știut câștiga la toți cititorii „*Tribunii*”, puteți conta pe concursul nostru moral și material.

„*Tribuna*” trebuie să trăiască și va trăi!

Craiova,

I. Bombacilă.

Un om superior.

Dl Ion Agârbiceanu, a adresat ziarului »Românul« scrisoarea pe care o reproducem la vale și care e prea instructivă decât să-i mai facem vre-un comentariu. Dl *Goldiș* bine înțeles publicînd scrisoarea dlui *Agârbiceanu*, n'a putut să-și stăpînească firea ci își desvălește și de data asta întreagă mentalitatea dsale de mare fruntaș național.

Onorată redacțiune:

În articolul prim din Nr. 58 al „Românului” se face între altele întrebarea, dacă eu aș putea lua, cu vrednicie, locul dlui Dr. T. Mihali în conducerea partidului, și dacă am intenția aceasta, pentru ce nu o spun pe față, cu ceilalți, cari ar dori alte locuri de fruntași? În ce mă privește, iată răspund, pentru că nime nu m'a jignit mai adînc în viață, în cinstea mea de om, decât scriitorul aceluia articol. Și nu știu cu ce am meritat să fiu astfel batjocorit. Știu că publicul nostru e sătul de multe declarații ce se dau, de vre-o patru luni, prin ziarele noastre și că mulți cititori vor zice: pentru ce mai vine și asta să se declare? Rog pe cititori să mă ierte, dar autorul articolului din „Românul” mă silește să-mi apăr cinstea sufletului meu.

Trăiesc de cinci ani ca preot la țară și-s mulțumit cu viața ce mi-a rînduit-o Dumnezeu, și nu doresc să ajung fruntaș, pentru că,

după părerea mea, a fi fruntaș *adevărat*, în luptele noastre politice de azi și de mâine, e o sarcină foarte grea, pentru care nu mă simt destul de tare și nici destul de pregătit. Și nu vreau să mă batjocoresc, pentru că alte-s îndeletnicirile mele.

Nu m'am îmbulzit deci, pentru că ar fi fost și o necuviință din partea mea, să ajung între cei mari. Nu se va afla un singur om, care să spună despre mine contrarul. Nici chiar în convorbiri prietenești nu mi-am arătat vre-odată intenția, că aș dori să ajung în frunte. Sînt dintre oamenii, cari cred, că teren de muncă națională și culturală este ori unde, numai voință să fie. Iar ca să pardez numai cu vre-o slujbă onorifică, nu se împacă cu concepția ce mi-am făcut-o asupra vieții.

Convingerile mele față de partidul național nu le-am mărturisit în scris nici odată, pentru că nu mi-a cerut nime, și ar fi fost și ridicol să-mi ceară cineva. *Nu's politician*. Dar cu *fața* am mărturisit crezul politic al partidului totdeauna, la trei alegeri de deputați până acuma. Poate să-mi fie martor, în privința aceasta, d. Dr. Vaida, fostul deputat al cercului Ighiu, unde eram alegător până acuma.

Cine vrea să știe convingerile ce le nutresc față de fruntașii partidului: dnii Dr. *Maniu*, *Vaida* și *Vlad*, să binevoiască a citi scrisoarea deschisă ce-am publicat în „Unirea” din Blaj, după căderea dlui Dr. *Maniu* la Vinț.

Am trăit cu foarte puține cunoștințe personale de-a oamenilor noștri fruntași. Nu mă pot lăuda c'ași fi primit decât o singură scrisoare, dela vr'un bărbat politician de-ai noștri.

Se vede și de-aici, că dacă nu mi-am dat eu nici o însemnătate în luptele politice — decât în cercul meu de activitate — nu mi-au dat nici alții. Și bine au făcut.

Ș'acum, mie, omului fără legături cu persoane marcante, omului necunoscut în politică, vine autorul din numărul 58 al „Românului” să-mi arunce batjocura, că vreau să fiu fruntaș?

Eu n'aș putea avea atîta răutate. Autorul va fi judecat așa: „S'a înfumurat băiatul! Cîteva succese mai slăbuțe în literatură, și iată-l că-și înalță fruntea. Vrea să fie între conducători. Altfel n'ar scrie și acum la „Tribuna”, care de nu va mai avea de țintă vinderea nației, cel puțin vrea să înlocuiască pe fruntașii actuali, cu alții”.

Cred, în rîndul întâi, că nu-s mai băiat să mă înfumurez așa ușor. Dar scriu la „Tribuna”.

Da, scriu din toamna lui 1910, din Octombrie mi-se pare. Încă nu știa nime pe-atunci, că „Tribuna”-i „trădătoare”. Mi-a cerut colaborarea și am scris. Am în redacție un prieten, coleg de școală, pe Ion Montani. Am scris la „Tribuna”, pentru că îmi plăcea ziarul, cum îi plăcea întregii obște românești. În cursul activității parlamentare nici unui deputat nu i-a venit prin minte să spună, că „Tribuna”-i trădătoare. Deși, dac'ar fi vorba de „vechea intrigă”, ar fi trebuit să știe.

„Tribuna” este *întîiul* ziar, care-mi cerea colaborarea. „Lupta” din Budapesta mi-a cerut cîte o schiță pe Nr. de Crăciun, într'un an mi-s'a trimis ziarul, într'al doilea numai 3 luni.

Colaborez la „Tribuna”. Dar vine conflictul dintre ziar și partid, conflict, care pentru mine și azi e o enigmă. În declarația ce-am dat-o cu dnii *Goga* și *Lupaș*, mă obligam, alături de dlor, că îndată ce se va adevăra greșala „Tribunii”, o voiu părăsi! Dar coloanele ziarelor noastre au vărsat acuze mereu, și nici o dovadă. Că ce a făcut cutare și cutare persoană, cu cine a vorbit, pe mine nu mă împoartă. Pe mine mă împoartă ce se scrie în gazetă. Dacă cei ce au, nu publică dovezile împotriva „Tribunei”, aștept să văd tradarea din scrisul foii.

Eu n'am știut și nu știu nici acum, cine susține „Tribuna” cum nu știu cine susține „Gazeta Transilvaniei”, „Drapelul”, „Românul”, cum nu știu cine a susținut „Lupta”. Eu nu pot căuta, deci, după slăbiciunile unor persoane, despre cari nu știu în ce legătură

sînt cu ziarul. Caut ce se scrie în foaie. De altfel eu aș crede, că ziarele noastre le susțin abonații,

Articolele de critică socială apărute în „Tribuna” nu-s ale mele. Eu abia de am trei articole cu colorit social-politic. În volumul meu „În clasa cultă”, apărut de doi ani, eu am făcut în mare parte o critică socială, așa cum o pricepeam eu. Ideile din întregul volum le-am desvoltat și în conferința ce am ținut-o la adunarea generală a Asociațiunii, în 1909 la Sibiu. Cartea poate, că n'or fi cetit-o mulți, dar de conferință n'a zis nimeni, că ar fi anarhică.

Că s'au făcut unele exagerări în acele articole, a recunoscut și redacția „Tribunei”.

Articolele, cari au apărut în „Tribuna” și ar da de bănuț asupra ținutei sale politice ar fi, după autorul articolului din „Românul”, discuțiile cu dl *Maniu* și aprecierea dlui *Vaida*.

Pentru mine însă nu-s convingătoare pentru că, bag de samă, că lupta începe să se poarte acum din patimă. Iar, în ceea ce se spune din patimă, cu greu poți prinde adevărul. Încep, mi-se pare, certele personale, cari, se vede, vor forma cel din urmă capitol al acestei lupte păgubitoare.

De încheiere țin să declar, că nu-s înțeles nici cu dl *Goga* nici cu dl *Ciura*, să ajung fruntaș. Nu știu nimic de nici un plan ascuns, de nici o intenție a altora. Eu îmi cunosc gândurile mele și mi-e de ajuns. Sînt însă pe deplin încredințat, că nime, din generația tină, n'are intenții de a dărîma tronuri.

O critică însă, și mai ales o critică a moravurilor noastre sociale, culturale și chiar politice, totdeauna va fi necesară.

Altfel ziaristica, la un popor ca al nostru, n'ar mai avea nici un drept de existență.

În stîrșit: colaborez anume la „Tribuna” și nu la „Românul”? Sînt, deci, dușman al „Românului”? Nu-s dușman, ci dimpotrivă aș voi, ca partidul să aibă un organ oficial, cât de bine redactat și cât de cetit. Pentru ce nu scriu, deci, la „Românul”? Pentru că nu aprob, până „Tribuna” nu-i dovedită de „trădătoare”, apariția lui chiar în Arad. Apoi colaborez în multe părți și nu mai ajung. Și în urmă chiar susținătorii ei, cred, că n'ar da așa de mult pe colaborarea mea, după ce și invitarea pentru colaborarea la „Românul” nu mi-s'a făcut mie personal, ci prin intermedierea dlui Dr. *Lupaș*.

Șirele acestea le-am scris pentru apărarea mea personală înaintea cetitorilor „Românului”. Poate că, stimați cetitori, nu veți fi fost curioși să știți ce mai crede și neînsemnata mea persoană. Dar, n'am avut ce face. M'a silit articolul din „Românul”. *I. Agârbiceanu.*

Scrisori din București.

„Mărturisirea” și efectul ei. — Cine-i autorul? — Un rămășag. — Unde mergem cu asemenea literatură?

București, 15 Martie.

Un ropot de aplauze. Apoi un rîs omeric. „Gazeta” trece din mîna în mîna. Pentru prima oară, dela data, în care cel mai vechi ziar românesc a început campania în contra „Tribunei”, publicul manifestează atît interes față de cele scrise de el. Și cum să nu se intereseze? Cel mai declarat dușman al „Tribunei” vine astăzi să declare, într'o versificată „Mărturisire” că sînt canalii acei cari *înjură* „Tribuna”.

Cărui eveniment se datorește această schimbare de front? Când luni de zile ai tipărit cele mai grave acuzațiuni la adresa unui ziar, când, neputînd dovedi tradarea, ai făcut spirite de drăgan schimonosind numele colaboratorilor aceluia ziar, vii acum să declari că sînt canalii acei cari *înjură* „Tribuna”? Trebuie să fie ceva la mijloc. Poezia nu spune nimic altceva, decât că sînt canalii cei care *înjură* „Tribuna”. În colo, cu toate că ar avea aerul de o poezie erotică, versurile ei

sunt un non senz. Citind însă inițialele versurilor de jos în sus, vezi bine că singurul senz, pe care dl G. Adriași a voit să-l dea, a fost acela de a mărturisi că *sunt canalii cei cari injură „Tribuna“*.

Tribuniștii sânt satisfăcuți. Într-un colț, un sobol rătăcit își mușcă buzele de ciudă. La masa de lângă fereastră „omul dela nord“ clipește din ochi. — „Gazeta“ publică acum lucruri originale. Până acuma reproducea de pe unde putea... Păcat că Soricu lipsește din București. Acum l'ai auzi: V-am spus eu, fată, „Gazeta“ vine și întărește afirmațiunile mele!

Și „omul dela nord“ spune chelnerului să păstreze „Gazeta“. Poetul s'a dus la Florica să vadă biserica lui Horea. Și „omul dela nord“ vrea să-i facă o surpriză, când se va întoarce. O surpriză plăcută în orice caz. O surpriză care-l va face să ierte ușurința, cu care „Gazeta“ i-a batjocorit numele...

Cine-i noul poet, care apare acur pe fir-mamentul literaturii noastre, făcând o *Mărturisire* atâta de prețioasă? Unii, având în vedere incoherența versurilor, găsesc mare asemănare între ele și versurile scrise de faimosul doctoz Ion. Prin ce metamorfoză a trecut eminentul stilist, ca să facă astfel de declarații? Alții spun că versurile seamănă cu cele ale lui Herz, nedreptățitul prieten al doctozului. Sunt apoi alții, cari i-le atribue lui Horia Petrescu. Dar e foarte greu să stabilești adevărul, câtă vreme nu ai manuscrisul la îndemână. Cum însă ai manuscrisul se arde, va fi foarte greu să stabilim paternitatea acestor perle. Și, între toți este unul, care tace. Își șterge ochelarii aurii și zimbește.

Mai săptămâna trecută ci că s'ar fi făcut un rămășag între un Ardelean și un cetitor din țară al „Tribunei“.

— Voi tribuniștii strigați de atâta vreme că sunt colomiatori acei cari injură „Tribuna“. Ziarele dela voi nu vor să ia act de această declarație. Pe ce să ne prindem că eu am să fac „Gazeta“, cea mai îndârjită dușmană să declare că sunt canalii cei cari injură „Tribuna“?

— Asta o știu ei, dar n'o spun. N'o vor spune cu nici un preț. Unde le-ar rămânea consecvența?

— Pariezi pe-o sticlă de șampanie?

— Și pe două!

Și cel care a câștigat pariul este băiatul elegant îmbrăcat, care acum așteaptă pe cel ce a pierdut pariul. Cum îl cheamă? O să spună el, de va fi nevoie.

De altfel ideea nu-i originală. Cel dintâi care a pus-o în aplicare la noi a fost Hajdău, în timpul discuției, pe care a avut-o cu „Convorbirile literare“. Atunci a publicat ceva similar, iscăind P. A. Călescu — păcălescu! — Dela Hajdău au împrumutat și alții această idee. Și de multeori cei mai înfocați adversari au publicat în revistele lor laudă exagerate, sub forma de acrostih, la adresa aceluia, pe cari îi injurau. Chiar mai lunile trecute ziaristul iudeo-maghiar din București, Scheier-Nemeth a publicat în propria lui gazetă un acrostih, care sună așa: En, Scheier buta vagyok.

În cazul nostru se schimbă. Poezia „Mărturisire“, ca poezie n'are nici o calitate. Sânt vorbe înșirate fără de nici un înțeles, sânt versuri fără nici o valoare literară, cuvinte așezate numai ca să sune, unele mai banale decât altele.

Și, când vezi ce se publică în „Gazeta“ drept poezie bună, te gândești la bieții cititori condamnați să consume asemenea beltea. Și te cuprinde jalea. *Ardeleanul.*

Italia și România.

— Primirea misiunii române la Roma. —

In cercurile oficiale și în opinia publică a Italiei a făcut o excelentă impresie faptul, că o misiune specială a M. S. Regelui Carol a sosit la Roma, ca să exprime M. S. Regelui Victor Emanuel al III-lea, felicitările Sale și bucuria națiunii române cu prilejul cincantenarului Unității Italiei.

Misiunea română reprezentată prin dl D. Greceanu, vice-președintele Camerei, este cea dintâi pe care un stat o trimite la Roma, pentru aniversarea națională a Italianilor. Chiar în ziua sosirii, dl Greceanu a fost primit în audiență solemnă de M. S. Regele Victor Emanuel. Trimisul Suveranului român a fost condus la Quirinal în trăsura de gală a Curții, cu escortă căldărească, precum sânt primiți trimișii regali, și a predat Suveranului italian o scrisoare autografă a M. S. Regelui Carol, prin care acesta îl felicită în termeni foarte călduroși, cu prilejul jubileului de cinci-zeci de ani al Unității Italiei.

M. S. Regele Victor Emanuel care purta, în timpul audienței, colanul ordinului Carol I. S'a arătat foarte mișcat de această manifestațiune de simpatie din partea Regelui și a poporului românesc. Răspunsul Suveranului Italiei, plin de cele mai sincere asigurări de prietenie și dragoste pentru Români va rămânea săpat în inimile tuturor Românilor. Regele Victor Emanuel și-a exprimat marea sa iubire pentru Regele și pentru neamul nostru; a ținut să accentueze apoi, că în totdeauna Casa Domnitoare de Savoia a iubit pe Români, cărora bunicul Său, Regele Victor Emanuel II, întemeietorul Italiei, le-a arătat deosebita sa simpatie.

Suveranul glorioasei țări în sărbătoare și-a adus aminte, cu vădită mulțumire, și de vizita pe care o făcuse în România acum două-zeci și unu de ani, pe când era Principe Moștenitor.

Primirea foarte călduroasă, de care a fost împărtășit trimisul regal la Quirinal, i-se arată în toate sferile oficiale. Presa întreagă își exprimă simpatiile pentru manifestațiunea poporului român, care păstrează recunoscință și dragoste sprijinitorilor săi din toate timpurile.

Prin fericitul act al M. S. Regelui Carol, raporturile de strânsă prietenie cari există între România și Italia, și-a găsit o confirmare mai mult.

Discursul Regelui.

Iată discursul rostit de Rege la Capitoliu:

„Pe Capitoliu, pe care cele mai mare poet latin l'a profetizat că va fi veșnic ca și Roma, se află astăzi strânși în jurul regelui liber reprezentanții parlamentului și municipalităților, simboli vii ai unității politice indisolubile și ai libertăților locale. Vă salut evocând amintirea cugetătorilor, eroilor și martirilor, cărora datorim patria. Într-o astfel de adunare națională, jurământul de a face Italia tot mai liberă, și tot mai fericită și tot mai respectată în lume, îl faci în mod irezistibil, cu pietate, îl fac cu toate inimile. În nerăbdările legitime doritoare de vremuri mai bune e nevoie să recunoști că nu poți într'un timp prea scurt îndrepta efectele a lungi secole trăite în desbinare și în aservire. Țara noastră a trecut prin epoci mai nenorocite chiar decât cea ilustrată de scriitorul florentin Machiavel atunci când nefiind armonie în suflete și armată, nefiind disciplină a caracterelor, supunere spontană legilor, ceea ce constituie substanța vieții și mântuirea, s'a răpit Italiei învinse și subjugate orice virtute de a cugeta, orice putere militară și civilă. Trebuie să privești hotărât în aceste adâncimi calamitoase spre a putea măsura eforturile titanice de care a fost capabilă sufletul național spre a schimba soarta unei plebe înjosite în aceea a unui popor liber și gelos de drepturile sale. Să nu uităm în virila noastră modestie rolul pe care istoria l'a desemnat Italiei: ea dovedește prin reunirea nenorocitelor ginte despărțite, dreptul intangibil al națiunilor de a trăi independente. Italia cu Roma Capitală, reprezintă coexistența liniștită a bisericilor cu statul ceea ce garantează libertatea deplină și fecundă religiei, precum și științei. Această operă a părinților noștri, salvatori ai patriei, nu poate apărea mai mică decât celelalte două epoci ale Romei.

„Într'un discurs solemn, veneratul meu tată reposit a zis că în fața rămășițelor majestuoase ale mărimii trecute, noua mărime să nu ne pară modestă. Cea veche, prin spiritul timpului, a fost universală: cea nouă e națională. Cu cea dintâi am avut Italia romană, cu cea de a doua avem Roma italiană. Prima a fost expresiunea forței; aceasta însă expresia dreptului și ca orice drept, Roma italiană este inviolabilă.

Continuând, regele a zis: «Italia, care se devotează pentru independența tuturor popoarelor, va ști să-și păstreze propria independență care este moștenirea întregii sale istorii vechi și recente, și va contribui prin opera de pace în progresul universal în avântul său continuu spre ideile tot mai înalte. E un ce fatidic faptul că dacă atât de numeroși împărași au stat pe culmea deschisă fastelor consultate și instituțiilor romane, pe Capitoliu, numai imaginea lui Marcu Aureliu să fi rămas, salutând triumful lumii austere a virtuții stoice, cultul legii morale și civile pe care patria noastră vrea să-l urmeze cu încredere într'un viitor sigur de prosperitate și de glorie».

Cetatea Bălgradului.

Vechea capitală a Ardealului Alba-Iulia își va pierde în curând una dintre amintirile ce o leagă de strălucirea trecutului, căci Maj. Sa împăratul printr'o ordinațiune dată la 1 Martie a lăsat ca cetatea Bălgradului să fie dărîmată. Cetatea acesta — menită să dispară — era pe vremuri un punct istoric și pentru noi Români; în scurgerea vremii însă amintirile trecutului au pălit și pe încetul au fost acoperite de vălul uitării. Regretatul Bunea în a sa carte despre mitropoliile unite din Ardeal ne spune despre o mănăstire veche a mitropolitului unit din Bălgrad care era așezată în vecini cu castelul principelui din Ardeal. Cronicarul Șincai spune că călugării acestei mănăstiri mijloceau știrile între voievozii Munteniei și principii Ardealului.

Pe-atunci Bălgradul era reședința principilor din Ardeal. Despre mănăstirea aceasta ni-se spune în căătoriile dlui Iorga prin Ardeal, că Mihai Viteazul, prietenul lui Báthory, a luat asupra sa însărcinarea să dureze o mănăstire pentru vlădica de legea lui, alături de cetate. El însuș nu credea că va putea, să înfiripe această dorință, dar după izbirea crâncenă dela Șelimbăr, pătrunse urmat de ciobanii săi învingători între zidurile cetății și stăpâni o vreme pământul românesc, din Sătmăr până în Săcuime și din coorii Maramurășului până în Dunărea albastră. Când mâinile pângăre ale mișelilor plătiți de Basta îl răpușeră, s'a întors iarăș stăpânirea ungurească și din strălucirea stăpânirii noastre n'a mai rămas nimic decât această mănăstire, care după ce episcopul de lege unită a fost alungat la Făgăraș, a fost dărîmată și austriacii cuceritori au clădit în locul ei o cetate puternică.

Aci s'au ținut marile »săboare« din anii 1675 —1680 și tot aici locuia și vlădica unit La 1714 a fost însă dărîmată ca în locul ei să fie zidită o cetate. Mai există însă și astăzi o mănăstire unită, zidită de episcopul Petru Pavel Aron, în care e și icoana săcătuită de vremuri a domnului muntean care a ștut să împreune sub schiptrul său toată suflarea românească.

Astăzi nu mai e nici o urmă de episcopii uniți cari s'au stîns în umbra acestor ziduri, s'au pârîndat și călugării cu toții, numai păstorul bisericei unite își deapănă restul zilelor sub umbra tănuitelor bolți cari au adăpostit pe vremuri pe cei patru episcopi românești.

Între zidurile acestei cetăți au pătimit moarte de martir și eroii Horia, Cloșca și Crișan pentru că în anii 1784 au încercat să scuture jugul iobăgiei poporului românesc din Ardeal. Aici s'au stîns din nedreptatea nemeșilor unguri în 28 Făurar, cu o sută douăzeci și șase de ani în urmă, rupți pe roată, după ce fuseseră supuși la cazne fără de milă între zidurile cetății.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o obolă, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public, că la cererea prețurilor curente sau la orice cerere sau cumpărare să se provoace că anunțul firmei la cetit în ziarul Tribuna din Arad.

Trialismul în Cameră.

— Raport telefonic. —

Budapesta, 29 Martie.

Dacă nu cu alt prilej, în firul discuțiilor budgetare iesă totuși în mod pregnant la iveală caracterul polietnic al statului ungar. Nici un alt proiect nu resfrânge mai sintetic complexul de necesități ale țării, decât tocmai proiectul de buget și nici într'un alt proiect diversitatea raporturilor interne nu apare relativ într'o oglindă mai fidelă. Pentru aceia discuțiile la buget ne-au prezintat totdeauna și momentele cele mai interesante și totodată cele mai importante.

Încă n'a încetat să vibreze ultimul acord al chestiunii românești, — care a fost fără îndoială punctul de culminație al discuției generale — și o nouă chestiune națională a pasionat Camera, chestiunea Slovacilor. Aceasta adevărat că n'a reușit să stârnească valuri mai mari, după ce frații noștri de suferință aproape nu mai au reprezentanți în cameră, a probat însă totuși existența marelui probleme a unui număr de cetățeni de aproape trei milioane. După chestiunea Slovacilor a urmat azi la rând chestiunea croată, care e, dintre toate, cea mai avansată spre punctul unei soluții depline.

Cei 40 de delegați ai saborului au fost azi aproape cu toții prezenți și au ascultat cu viu interes eșirile kossuthistului *Polónyi Dezső* împotriva Croației. S'au desbătut adică azi cheltuielile administrației interne a Croației și deputatul ungar a găsit că i-se oferă un bun prilej să reediteze toate acuzațiile răsuflăte împotriva tendințelor naționale ale Croaților.

Polónyi Dezső: Incepe prin a face istoria constituției croate. Istoria nu ne dă nici o dovadă că în trecut Croația ar fi fost considerată vre-odată stat autonom. Când, în 1868 s'a legiferat articolul de lege XXX, în Croația izbucnise o veselie generală, după cum apare aceasta din vocile de presă de pe atunci. Măcar că în legea aceasta nu li-se garantează Croaților autonomia așa după cum o pretind azi ei. Polemizează cu banul Tomasich, a cărei lucrare despre dreptul constituțional croat i-se pare oratorului clădită pe documente false. Spune că Agramul e cuibul principal al *tendințelor trialiste* și că, după cum apare din presa austriacă, *tendințele acestea sânt atâtea de însuși moștenitorul de tron Franz Ferdinand*. Banul Tomasich nu e unionist (aderent al comunității sincere cu Ungaria) adevărat. Sânt vinovați de stările din Croația afară de moștenitorul de tron și conții Khuen și Aehrenthal. Nu primește cheltuielile.

Lui *Polónyi* i-a răspuns pe lung deputatul croat *Papratovici*, care însă a vorbit croătește.

A vorbit și contele *Khuen-Héderváry*, primul-ministru, luând în apărare pe banul Tomasich și respingând insinuațiile lui *Polónyi*.

Polónyi. A spus că criza croată va primi nu peste mult o soluție mulțumitoare.

La sfârșitul ședinței deputatul *Sümegei* a interpelat pe ministrul de finanțe în chestiunea gazurilor dela Șarmășel.

Ministrul *Lukácsi* a răspuns îndată, declarând că guvernul a luat toate dispozițiile necesare pentru împiedecarea evaporării gazurilor, a asigurat terenul gazolifer, a dispus ca în curând să se facă sondajii și a trimis în acest scop specialiști în America și în România, pentru ca să studieze modul de exploatare a terenurilor petrolifere.

Din străinătate.

Aplanarea conflictului ruso-chinez. Ministrul de externe al Chinei a predat ambasadorului rusesc la Peking răspunsul guvernului la nota Rusiei, care răspuns fiind primit de guvernul atotputernicului Țar, conflictul dintre cele două state va lua sfârșit. China primește fără echivoc punctele stabilite de Rusia.

Mulțumirea pentru aplanarea conflictului pare a fi reciprocă. Cu toate acestea poporul chinez va duce și mai departe agitația împotriva Rușilor, și nu este exclus ca cu toate asigurările date de China, atentatele, măcelurile în contra Rușilor să dăinuiască încă multă vreme. Și această cea mai nouă înfringere poate să servească pentru China ca un imbold spre regenerare.

Și atunci când se va simți destul de puternică, când ideile noi își vor face curs și prin șirurile Chinezilor, China își va răzbuna pentru îngenunchiarea suferință.

Tulburări în Albania. Un atentat săvârșit la Constantinopol asupra locotent-colonelului Schlichting, instructorul oștilor turcești, ofițer al armatei germane dă loc unor versiuni, cari conduc toate la agitația și nemulțămirea Albanezilor împotriva guvernării junilor Turci. Cazul atentatului s'a petrecut cu prilejul unei inspecții ținute de generalul Hasan Izet la regimentul al cărui comandant era locotent-colonelul Schlichting. Locotent-colonelul a comandat onorul, dar un soldat albanez neîmplinindu-i comandantul sa dus la el, i-a întors capul la dreapta conform comandei și i-a spus generalului zâmbind că soldatul nici când nu va învăța comanda. Intorcându-se astfel spre general albanezul și-a luat pușca de pe umeri și-a slobozit-o în locotent-colonel, care a căzut momentan la pământ. Nepierzându-și conștiința a chemat la sine pe atentator și l-a întrebat că de ce l-a împușcat, la ceia-ce Resul i-a răspuns, că cu o zi înainte l-a ofensat înaintea întregului regiment.

Schlichting a fost transportat la spitalul german unde nu peste mult și-a dat sfârșitul.

De-odată cu această știre sosesc și alte știri din diferite părți ale imperiului, toate mărginându-se la izbucnirea nemulțămirii generale a Albanezilor. Nemulțumirea provine în primul rând în urma reformei militare, care le-a luat multe drepturi soldaților albanezi, privilegiați până acum.

Ei formau regimente separate, unde disciplina era mai îngăduitoare, dar cu venirea tinerilor Turci la putere li-s'au tăiat privilegiile, împărțindu-i pe toți soldații albanezi pela diferite regimente.

Și această nemulțămire, se manifestă de-ocamdată în cazuri sporadice de atentat. Căci atentatul de ieri nu este primul și conducerea crede că nu va fi nici cel din urmă. Îndârjiți de altfel de acasă, intrați la miliție cu sentimente dușmănoase împotriva regimului actual, Albanezii duc o teroare de nedescris în armată, primind curaj și însuflețire dela cei lăsați acasă.

Din știrile ce au sosit azi se arată o coincidență între atentat și răscoalele din Albania.

Situația în Albania a devenit critică de tot. Poporul înarmat atacă autoritățile turcești, ia în stăpânire localuri, arde satele și ține piept cu miliția. Telegramemele trimise la Constantinopol au hotărât pe ministrul de război să plece la Saloniki ca să i-a dispoziții necesare pentru înăbușirea revoluției.

Sânt peste 50 de morți și la vre-o 100 de răniți.

Agitația crește tot mai mare, așa că se așteaptă o izbucnire generală, pentru care pare a se fi pregătit de multă vreme. Trupele răsvrătiților se întovărășesc cu Muntenegrii și duc împreună focul nemulțămirii de care e cuprins fiecă Albanez.

Conflictul mexican. Conflictul Statelor-Unite cu republica Mexico pare a intra în noui faze, cari sânt menite să pregătească liniștea și pacea între cele două state. Presiunea făcută de guvernul Uniunii la Mexico, pentru demisionarea președintelui și a guvernului său a adus rezultat. După cum se anunță din New York în urma demisionării guvernului președintele republicii mexicane este ferm hotărât să-și dea demisia prin ceea ce s'ar începe tratativele de pace cu noul guvern și președinte.

PAULA DEINU,
depozit de pălării de dame
ARAD, Weitzer János-u. 9.
(În edificiul nou a școlii de fete).

r. i. —

L

alui

— —

se vinde deja și în comitatul nostru. — Efectul și puterea acestui mijloc de casă este neîntrecut la bronchită, boale de nervi și musculare, dureri de cap și dinți precum și la toate boalele obvenite din răceală, ca reumă, podagră, ischias, dureri în oase, aprinderi musculare și amorțire, în fine la dejerături și la încetarea rănilor provenite din arsuri. — Desinfector și mijloc excelent pentru scutirea corpului. Preparatorii: Dr. Borovszky R. medic și Borovszky K., Budapest, II, Főutca No 77c. Se capătă în sticle de 1.20, 2.— și 2.50 cor. în Arad la farmacia Földes Kelemen, la drogueria Vojtek și Weisz și la farmacia Örs Rezső în Pâncota

INFORMAȚII.

A R A D, 29 Martie n. 1911.

Doi veterani.

Din Brăila primim o veste înduioșătoare. Doi, stejari bătrâni, desrădăcinați din tinerețe, din pământul strămoșesc s'au prăbușit acolo aproape de-odată. Întâiu a plecat veteranul Ioan P. Sassu, în vîrstă de 78 de ani, iar acum vre-o zece zile se duse și neica Radu R. Pirvescu, în vîrstă de 70 ani. Amîndoi apucaseră încă aici restriștea vremilor din 1848. Au plecat apoi împreună cu emigranții noștri. Și și-au întemeiat apoi în țara fraților noștri rosturi, așezare, bogăție. Unul dintre ei, neica Radu, într'un moment de nobil neastămpăr isbutise să încurce țara românească într'un conflict diplomatic cu monarhia noastră. Era prin anii optzeci, când împreună cu Ocășanu — de a cărui nume se leagă istorica aventură — lansaseră proclamația pentru încorporarea Transilvaniei. Actul lor temerar stărnise mare vîlvă și guvernul lui Ion Brătianu se văzu silit să dea Vienei o reparație, *expulzând* — mai mult de formă căci în urmă toți au revenit în țară — pe cinci inși dintre conspiratori. Intre ei era și neica Radu. Doamne, cât foc, câtă patimă era în ochii lui când povestea aceste peripeții. Și câtă bogăție de sentiment și de suflet era în acești bătrâni, cari au dus acum cu ei în groapă acest vis al tinereții. Iar când amintirea îi plimba pe plaiurile noastre, ori își aduceau aminte de mărețele fapte de arme din epoea luptelor noastre, trupul lor gârbovit se îndrepta de-odată, ca la un nou gând de luptă și război.

Acum când primim vestea morții lor, un a-dînc sentiment de regret și duioșie ne cuprinde și de-aici din depărtare trimitem tributul durerii noastre. Un pumn de țărîna de pe pământul patriei robite depunem pe mormîntul lor, ca să-și deapăne acolo mai departe visul neizbăvit. Când va veni ceasul, neica Ion și neica Radu nu vor uita să se scoale din morminte, dimpreună cu oștirea legionarilor cari așteaptă acolo plinirea vremii...

— **O întîlnire a moștenitorului cu împăratul Germaniei.** Împăratul Germaniei care petrecea cu familia în Veneția a plecat ieri dimineață spre Corfu. În largul mării împăratul a avut o întîlnire cu moștenitorul de tron Francisc Ferdinand. Această întîlnire a fost pregătită în taină și din cauza aceasta deși se cunoștea în amănunte întreg programul de călătorie al împăratului, despre întîlnire n'a fost niciodată vorba. Vaporul „Hohenzollern” pe care era imbarcată familia imperială a părăsit apele Veneției pe la orele cinci de dimineață și tot atunci a plecat și escadra austro-ungară din portul Fasani, întru întîmpinarea lui. În frunte mergea bastimentul „Carol I.” pe bordul cărui era moștenitorul. Când iahitul imperial s'a apropiat de bastiment muzica a intonat imnul Germaniei și celelalte vase au prezentat onorurile, căror le-a răspuns vaporul „Königsberg” care însoția iahitul. Întîlnirea a avut loc înainte de amiază și la salutul vaporului imperial, moștenitorul a răspuns cu gesturi din mîni, pe urmă a adresat lui Vilhelm o aerogramă mai lungă. Pe aproape de Verdella escadra austro-ungară s'a întors, iar împăratul și-a continuat drumul spre Corfu.

— **Un tînar precoce** Studentul în medicină Hirschler din Budapesta, unicul fiu al profesorului universitar cu acelaș nume, s'a împușcat astăzi în locuința părinților săi fără să fie lăsat nici un indiciu asupra faptei sale. Înainte de masă luase parte la cununia unei verișoare și s'a dus împreună cu părinții și la ospăț. Din veselia lui neobișnuită și sfiorșărea ce depunea ca să acopere furtuna ce i-se deslănțuise în suflet, se ghicea ușor că plănuește ceva. Când a plecat — apucînd un paliar — s'a întors spre vară sa zicînd: Il beau în sănătatea ta. Rămîi cu bine! Ajungînd acasă s'a retras în camera s'a și peste puține clipe în urmă s'a auzit o puternică detunătură, iar când părinții plini de spaimă au năvălit în cameră.

l-au aflat zăcînd cu capul sfărîmat peste masa de scris.

A fost transportat îndată la un sanator, dar ajutorul medicilor nu i-a mai folosit, căci a murit în scurtă vreme.

— **Aniversarea a 30 de ani dela proclamarea regatului.** Ni-se scrie din București: Liga Culturală, secția București, a sărbătorit Marți seara aniversarea înălțării României la rangul de regat, printr'o frumoasă serată literară și artistică dată în locul Muntelui de Pietate.

Di locotenent Tudor Rădulescu a arătat însemnătatea acestei zile, care este lupta pe cale culturală pentru realizarea idealului românesc.

Dsa a susținut teoria originală că România de astăzi nu își datorește existența eforturilor și activității Românilor, ci mișcării centrifugale europene.

Poetul St. O. Iosif citește mai multe poezii cu subiect istoric și popular.

Di Jitianu »artistul necunoscut« a cântat din gitară, cu multă simțire și a fost foarte aplaudat.

Dșoara Maria Filotti a recitat »Mama« de Carmen Sylva și »Ideal« de Coșbuc.

Di Virgil Arion a încheiat serbarea cu o admirabilă cuvîntare, vorbind de serbările unității italiene.

Dupăce, di Arion a arătat împrejurările istorice în care s'au făptuit unitatea italiană, a făcut psihologia marelui generații a Risorgimentului, spunînd că ceace caracteriza pe oamenii acestei generații a fost nevoia imperioasă de a se lupta pentru cauzele mari și mîndria națională.

Di Arion a încheiat trăgînd concluziile ce se impun pentru mișcarea noastră națională din realizarea unității italiene.

— **Studenti chelnari.** Cu un prejudiciu mai puțin și cu un pas mai înainte pe calea desvoltării. — Vecchiul principiu „a munci nu-i rușine” pare a fi înțeles și de nobila națiune, și mai ales de clasa iuriștilor formată mai pînă eri de descendenții familiilor boierești. Democratizîndu-se tot mai mult ca elemente, barourile advocaționale au păstrat totuși unele prejudicii medievale cari dedeau înțaietatea iuriștilor față de ceilalți muritori, obligîndu-i în acelaș timp și la ținerea așa zisei demnității de iurist, sub multe împrejurări curioase, cari făceau ridicolul.

Azi par a fi trecut vremile acelea. Spiritul nou introdus de științele practice a înmormîntat multe prejudicii, al căror număr scade mereu...

Un contract încheiat de niște studenți în drept — fiind pasul lor aprobat, după multe discuții și de autoritățile școlare — cu proprietara unui restaurant, arată învingerea ideilor și în Ungaria, țara rămășițelor medievale, ca fond și în mare parte și ca formă.

Studenții urmează obiceiul practicat de studenții diferitelor țări de a-și câștiga existența în vacanțele de vară servind publicul în calitate de chelnari. E ceva dejositor? Nu, dar cu toate aceste s'au găsit mulți apărători ai demnității de iuristi, cari și-au spus cuvîntul în această chestie. Dar vremurile au învins, cum era și de prevăzut. Li-s'a dat permisiune studenților de a fi chelnari în urma căreia sute de studenți, înfundați pînă acum în cine știe ce birouri advocaționale de provincie cu leafă de copist, au cerut angajament. Pe lângă formalismul de acum al cursurilor de drept, noul mod de existență însemnează salvare pentru studenți.

Li-se plătește 200 cor. lunar.

— **Un nou record în aviație** În aerodromul din Douzy aviatorul Sommer a creiat un

nou record de aviație sburînd cu biplanul său în care erau treisprezece persoane peste o distanță de un kilometru și jumătate, la înălțime de 20 metri. Cu sborul acesta aviatorul a bătut recordul de pînă acum al lui Breguet care s'a ridicat în aer cu unsprezece persoane.

— **O copilă mîncată de căni.** Elena Ripamonti din Milano, o copilă de nouă ani a ieșit alaltăeri seara la plimbare și nu s'a mai întors. Părinții au căutat-o toată noaptea și în zorii zilei au găsit-o moartă și toată ruptă în grădina unei vile. Lîngă ea stăteau tolăniți pe labe un dulău ciobănesc și un bulldog danez cari păzeau casa. Se vede că copila s'a rătăcit în grădină și paznicul nebagăndu-o de seamă a încuiat poarta pe ea. Cu seara deodată căni simțind om străin în aretul casei au sărit la ea și au rupt-o în bucăți. Examinîndu-se cadavrul s'a constatat că copila a suferit chinuri îngrozitoare înainte de moarte.

— **Catastrofa unui vapor.** Un vapor englez plînd pe apele canalului Măneci, pe aproape de farul Royal-Sovereign s'a ciocnit cu unul francez și amîndouă s'au scufundat în valuri. Personalul celor două vase, sîrînd în luntrile de salvare a scăpat numai cu mare greutate dela moarte. Vaporul puternic arunca valuri uriașe peste naufragiați. După o luptă de câteva cîsururi s'au înălțat cu un vapor norvegian și unul danez cari l-au luat pe brod.

— **O conjurație a studențimii rusești.** Poliția din Petersburg a ajuns pe urma unui întins complot ce se urzea între studențimea rusească. Mai mulți studenți au fost surprinși îndemnînd lumea ca să aprindă universitățile din Petersburg, Odesa, Kiew, Moscova și Tomsk. Înlesnind astfel proclamarea generală a grevei studențești. Cățiva culpabili au fost arestați, iar contra complicilor s'a început o cercetare severă.

— **Asentările în com. Caraș-Severin.** Feciorii din 1890, 1889 și 1888 din comitatul Caraș-Severin ajung la asentare din 1 Aprilie pînă în 15 Mai st. n. și anume: orașul Lugoj cu 146 feciori, districtul administrativ al Lugojului cu 373 feciori, orașul și districtul Caransebeșului cu 732 feciori, districtul Făgetului cu 788 feciori, districtul Bocșei cu 600 feciori, districtul Reșiței cu 900 feciori, districtul Orșovei cu 426, districtul Sacul cu 419 feciori și districtul Balințului cu 418 feciori. („Drap.”)

— **Excursie la Roma.** Tovărășia școlară a elevilor dela Institutul teologic din Caransebeș, dorind să aranjeze în cursul vacanțelor de Paști o excursiune la Roma, roagă Onoratele Direcțiuni ale institutelor noastre financiare să binevoiască a răspunde la apelul lansat de membrii tovarășiei trimițînd la adresa dlui Dr. Moise Ianciu, director al Internatului teologic, un ajutor fie cât de modest. Caransebeș, în 15/28 Martie 1911. Cu stimă „Direcțiunea Tovărășiei școlare”.

— **Fabrica Ganz în București.** Ni-se scrie: Fabrica de mașini electrice și vagoane Ganz din Budapesta, una dintre cele mai însemnate întreprinderi dela noi, a deschis o sucursală în București și a însărcinat cu conducerea ei pe dl Iosif Onciu, fost funcționar al fabricii.

Fiind vorba de o întreprindere, a cărei chemare e de-a înlesni și mijloci cumpărarea de diferite mașini agricole etc. fără amestecul agenților streini, al căror serviciu se plătește de obicei scump, suntem convinși că publicul românesc va sprijini această fabrică.

— **Di Ștefan C. Pop răspunde.** Am vrut să probăm, că dl Pop a spus un neadevăr, când a doua zi după discursul său din cameră, observînd că l'a desavuat pe colegul său Vaida și că a infirmat tot ridicolul acuzațiilor de „tradare”, a declarat în autorizatul că nu pe noi ni-a vizat în discursul său de „elemente radicale”. Și i-am adresat o întrebare precisă: pe cine a înțeles dar? Știam că-l aducem în coru de capră și așteptam să ne delectăm în dialectica dlui deputat, care avea să-l scoată din încurcatură.

Decepție însă. In loc de a încerca vre-o softierie și Pop vine azi cu un lung și mândros răspuns în care nici nu pomeneste de punctul în discuție. Spune însă că îl pândim de mult ca să sărim asupra lui. Doamne sfinte, ce ingrași sunt oamenii. De unde ne așteptam la o recunoștință din partea d-sale, că într-adevăr abia i-am pomenit numele în vâlmășagul acesta al patimilor, la a cărui naștere și-a dat toată bunăvoința posibilă — se laudă, că abia am așteptat prilejul să tăbărim asupra lui. Nu, dle Pop, întâmplarea te-a scos numai în cale și curmăm bucuros discuția cu d-ta. Din ea n'ar rezulta doar decât un nimic, fie în bine, fie în rău. Din capul locului doar re-am menajat recunoaștem cu oarecare maliție, căci știam că vinovăția d-tale numai așa poate fi pedepsită. Probă discuția de față: cât ce și-am pomenit numele, imediat te-ai constituit în „idol“ la a cărui sfârșire ni-am pus toate putețile, noi „desvâlguiții năstrujnici“.

x Au sosit cele mai noi gențe femeiești din piele precum și fețe de mătase pentru genți, portmoneuri și portfigarete, ornamente pentru coafură, bastoane, parfumuri etc. și se vînd ieftin la magazinul Hegedüs Gyula, Arad, Andrassy-tér No 15. Telefon No 506.

ECONOMIE.

Impărțirea profitului curat al „Albinei“.

Profitul net de K 457,613.35 s'a distribuit conform propunerii direcțiunii, cum urmează: 5 procente dividendă... K 150.000— supradividendă... K 150.000— tantiemă direcțiunii, comitetului de supraveghere și funcționarilor... K 61,522.67. remuneratiuni funcționarilor fără drept la tantiemă și servitorilor... K 3,680— pentru scopuri cult. și de binefacere K 25,000— fondului general de rezervă... K 40,000— fondului de pensie... K 20,000— fondului special de rezervă... K 7,410.68.

Dividenda s'a fixat cu 10 procente — K 20 de cupon, ca și în anul trecut, și se plătește imediat după adunarea generală.

Suma de K 25,000 destinată pentru scopuri culturale și de binefacere s'a hotărât a se împărți pe baza propunerii prezentate de direcțiune, cum urmează:

1. Rata V. din suma de K 10,000 votată la fondul pentru întregirea la 8 clase a gimnaziului gr.-or. din Brad... K 2,000—
2. La fondul mesei studenților, întemeiată și susținută de institut K. 8,000.—
3. Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român: a) La fondul „Muzeului etnografic“ K. 1,000— b) la fondul „G. Barițiu“ K. 1,000.—
4. Școlii pentru economia și industria de casă a Reuniunii femeilor române din Sibiu K. 1,000—
5. Școlii elem. de fete a aceleiași reuniuni K 600—.
6. Reuniunii române de muzică din Sibiu K 200—.
7. Reuniunii române de agricultură din Sibiu K 200—.
8. Reuniunii pompierilor din Sibiu K 100—.
9. Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Sibiu K 100—.
10. Reuniunii igienice din Sibiu K 100—.
11. Aceliași reuniuni, pe ceama dispenzarului pentru tuberculoși K 100—.
12. Gremiului comercial din Sibiu K 100—.
13. Internatului Reuniunii femeilor române din Brașov K 400—.
14. Asociaț. pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români din Brașov K 200—.
15. Reuniunii de muzică din Brașov... K 200—
16. Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Brașov... K 100—.
17. La fondul tudentilor morboși din Brașov... K 200—.
18. La fondul studenților morboși din Blaj... K 200—.
19. La fondul studenților morboși din Brad... K 200—.

20. Tinerimei universitare din Budapesta („Petru Maior“). K 200—.
 21. Tinerimei universitare din Cluj... K 200—.
 23. Reuniunii fem. rom. din Deva pentru atelierul industriei de casă K 200—.
 24. Nenorociților prin esundări din comitatul Caraș-Severin dat deja K 1,000—.
 25. Incediaților din comunele Rușor și Bărești, dat deja... K 600—.
 26. Reuniunii femeilor rom. din Lugoj pentru cantina școlară, dat deja K 200—.
 27. La dispoziția direcțiunii K 6,400—
- Prețul marcelor de prezență s'a fixat cu K 10 ca și pentru anii premergători.

BIBLIOGRAFII.

Tablourile lui Grigorescu în Arad.
La Librăria Tribunei se află de vânzare 20 de reproduceri după tablourile celui mare pictor român Grigorescu

Fiecare tablou costă cor. 2.50 + porto poștal.

Mărimea e (cu carton cu tot) 30 cm. lățime și 40 cm. lungime.

La „Librăria Tribunei“ se află de vânzare următoarele cărți mai nou apărute:

- Ion Dragoslav: Nuvele. a 2 cor. + 20 fil. porto.
Duliu Zamfirescu: Anna (Ceeace nu se poate) a 2 cor. + 10 fil. porto.
Biblioteca „Steaua“ a. 20 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 24. St. O. Iosif: Din legendele Neamului Hohenzollern.
Nr. 257. Dragoslav: Flori și Povești.

La Librăria „Tribunei“ se află de vânzare: Bibl. Minervei a 30 fil. + 5 fil. porto:

- Nr. 100. Dr. Th. Miroșenescu: Cura de slăbit și de îngrășat.
Nr. 101. C. Flamarion: Urania. Volumul I. Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.
Nr. 102. C. Flamarion. Urania. Vol. II. Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.

M. Sadoveanu: „Apa Mortilor“, roman. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

Em. Gârleanu: „Intr'o noapte de Mai“, nuvele. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

Vasile Pop: „Iubirea e biruitoare“, nuvele. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

M. Eminescu: „Lumina de Lună“, poezii complete. Prețul 2 cor. (+ 30 bani porto).

C. Bertolazzi: „Zile de sărbătoare“, comedie în 3 acte. Prețul 40 bani. (+5 bani porto).

C. Moldovanu: „Cetatea Soarelui“. Poezii. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

S. Masoch: „Creditorii“, novelă. Prețul 30 bani. + 5 bani porto.

Chateaubriand: „Atala“. Prețul 30 bani. (+ 5 bani porto).

Sadoveanu: „Șoimii“, roman. Ed. III-a a 2 cor. (+20 fileri porto).

Victor Eftimiu. Fără sufler. Nuvele și schițe a 30 fileri plus 5 fileri porto.

Apostol D. Culea. Învățământul despre natură. În școala primară a cor. 3.50 plus 30 fil. porto.

Lacrimi, Adio și declamări funebreale. Manual pentru preoți, învățători, cantori și pentru tot omul care dorește a cunoaște valoarea acestei lumi trecătoare, de Aron Boca din Veleheriu. Ed. II. revăzută și îndreptată a 70 fileri plus 5 fileri porto.

C. Rădulescu Motru. În zilele noastre de anarhie. Serisori către tineri a 15 fil. plus porto.

H. Stahl. București ce se duc. Cu 95 ilustrațiuni originale a cor. 2.50 plus 20 fil. porto

Ioan Adam. Vorbe de clacă. Cor. 1.25 plus 10 porto.

Bucura Dumbravă: „Haiducul“, ediția II-a tradus de Teodor Nica a 2 cor + 20 fil. porto.

Sofocle. Oedip la Colona. Traducere din grecesc de M. Jorgulescu. Cu o prefață de N. Iorgu, a 75 fileri plus 5 fil. porto.

La librăria „Tribunei“ se află de vânzare: Mi-neile pe 12 luni, în 12 volume, legate în piele cu copcii, toate 12 volume 172 eor.

Dicționare

Dicționar român-german de Sab. Pop. Barcianu. Ediția IV-a îndreptată. 1910. broș. 6 cor. 40 fileri (+ 30 fileri porto).

Dicționar german-român de Sab. Pop. Barcianu. Acelaș legat 8 cor. (+ 30 fileri porto). Ediția III-a a 8 cor. (+ 30 fileri porto).

Acelaș legat 10 cor. (+ 30 fileri porto).

G. Dobrogeanu Gherea:

NEOI OBĂGIA.

Studiu economico-sociologic al problemei noastre agrare. à 3.50 Cor.

DICTIONARUL

numirilor de localități cu populațiune română din Ungaria, compus din încredințarea Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român de S. Moldovan și Nicolau Togan. Prețul 5 Cor. plus 20 fil. porto. Se poate procura la Librăria Tribunei, Arad.

Cereți catalogul de cărți gratuit.

Toate cărțile anunțate aici se găsesc de vânzare la Librăria „Tribuna“.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și cons.

MOBILE

din cauza schimbării localului se vând cu prețuri

ieftine

în fabrica de mobile alui

REISZ

Oradea-mare-Nagyvárad

dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

CREDIT

pe ipotecă, pe schimb și pentru oficianți mijlocește mai avantajos:

Herzog Sándor

Arad, Str. Weitzer János 15.

— Telefon No 376. —

Cassa de Păstrare Societate pe Acții din Sasca-montană.

CONCURS.

La »Cassa de păstrare s. p. a.« din Szász-kabánya (com. Krassó-Szörény) află aplicare momentan pe lângă un salariu anual de 2000 cor. și tantiema statutară **un contabil cu praxă deplină**, asemenea și **un cassar** salarizat cu 1000 cor. și tantiemă.

Dela cassar să recere o cauțiune de 2000 cor.

Contabilul, la dorința direcțiunii are să-și ocupe postul imediat.

Recursurile sunt a se înainta direcțiunii cel mult până în 10 Aprilie st. n.

Direcțiunea.

In atenția proprietarilor de pomi.

Ofer altoi nobile de pruni bosniaci, anume „Balkanska Carica“ (împărăteasa din Balcan) și „Kraljica Bosne“ (Regina Bosniei.)

Altoile de doi trei ani cu coroană frumoasă sânt de cel mai bun soi al prunilor cunoscuți până acum. Fructele proaspete sânt foarte mari extraordinar de dulci și gustoase, se coc pe la sfârșitul lui August și sânt potrivite ca fructe pentru masă și uscate, ori pentru pregătirea magiunului sau a rachiului.

Prunele mele nu sufer de păgubitoarea boală de frunze Polystigma rubrum cum se întâmplă la prunele obișnuite la cari de multe ori cade frunza în mijlocul verii și rodul suferă simțitor. Prunii mei au fost premiați în repeți rânduri cu premiul întâi din partea guvernului Bosniei și Herțegovinei, cu medalie de aur la expoziția milenară din Budapesta din 1896, la expoziția din Viena în 1897 cu medalie de argint la expoziția universală din 1900 la Paris și cu medalia de aur, la prima expoziție agrară din Bosnia și Herțegovina la Sarajevo în 1910. Pentru calitatea altoitor mei de pruni primesc cea mai extremă garanție.

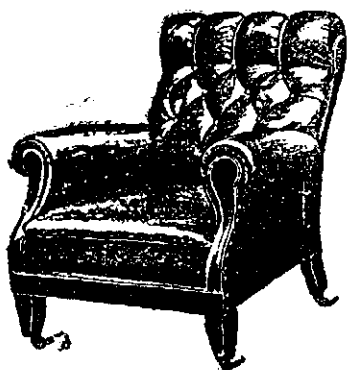
Sava T. Kojdič, mare proprietar în Brčka, (Bosnia),

Fabricație specială de MOBILE DIN PIELE ENGLEZEASCĂ.

Se colorează mobile vechi din piele

La cerere trimite preț-curent gratuit:

Szücs A.
tapețier
Budapest,
VII., Károly-kört 5/c.

A N U N T.

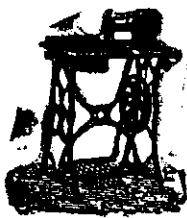
La Librăria Ier. Preda, Făgăraș, se primește per 15 Aprilie st. n.

un practicant (calfă)

pe lângă condițiile cele mai favorabile.

Cunoașterea limbii maghiare e neapărat de lipsă.

2—2

M. Schromm
mehanic

Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

marele său atelier mehanic

aranjat în Brașov, Hosszú-utca 27, unde se efectuează tot-felul de lucrări atingătoare în aceasta branșă, precum:

mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte,

pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălătul rufelor cu abur, în **ALBA-IULIA**. Gyulafehérvár. Széchenyi-u. (lângă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și ori-ce lucruri din branșă aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

Zotti Hodoș:

Carte de bucate.

Partea I și II à 3 Cor.

(10 filerl porto).

Să poate căpăta

la **Librăria Tribunei Arad.**

Premiat la Paris în anul 1908 cu diplomă de croitor.

Fanta István croitor de haine bărbătești în Gluj—Kolozsvar, Szentegyház-u. No 1.

Își recomandă

atelierul de croitorie pentru bărbați

corespunzător cerințelor moderne de azi, unde se vând cele mai moderne materii de haine din țară, scoțiene și engleze. Pregătește cu prețuri ieftine pardesii, paltoane ușoare și de iarnă, precum și cojoace (bonzi) pentru oraș, ș. a.

Ministerul Finanțelor.
Direcțiunea Comptabilității Generale a Statului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 1155023.

22 Februarie 1911.

Publicațiune.

A 33-a tragere la sorti a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1894, împrumutul de Lei 120,000.000 se va efectua în ziua de **19 Martie / 1 Aprilie 1911**, ora 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiunilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de Lei 960.000 în proporția următoare:

48 titluri de câte 5.000 Lei	240.000
115 » » » 2.500 »	287.500
289 » » » 1.000 »	289.000
287 » » » 500 »	143.000

739 titluri pentru o valoare nominală de Lei 960.000

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen. a Statului și a Datoriei Publice.

D. Vbrovici.

Prăvălie nouă!

Sub firma »Depozit de rachiuri din valea Crișului« (*Körösvölgyi pálinka raktár*) s'a deschis în **Arad, Andrassy-tér 5.**

(Palatul Almay) o prăvălie nouă unde se vinde:

rachiu de prune

de drojdi, rom, coniac, licheuri precum și **vinuri** din pivnițele lui Almay în sticle. —

Așteptând sprijinul onor. public

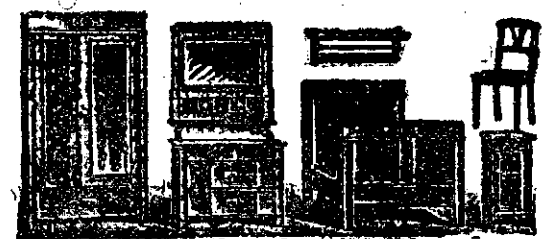
Cu stimă:

SCHWARCZ PÁL,
conducător.

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL

tâmplar de edificii și mobile **NAGYENYED, Rozsa-utca.** (Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Arc în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. **Mare asortiment de mobile de alamă și fier,** deasemenea și fotolii.

= Atelierul de fotografariat a lui =

== Cizhegyi Sándor ==

Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér No 26.
— (Lângă farmacia lui Hintz). —

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad
cu amortizație de 10—70 ani

după scutirea sursei împrumutate cu 4, 4 $\frac{1}{4}$, 4 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{3}{4}$ și 5% pe lângă dividendă de mijlocire și amortizări de interese corăpunătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipați speșele de întabulare, convertiți datoriile de interese mari.

— Rezolvare grabnică, serviciu prompt —

SZÜCS F. VILMOS

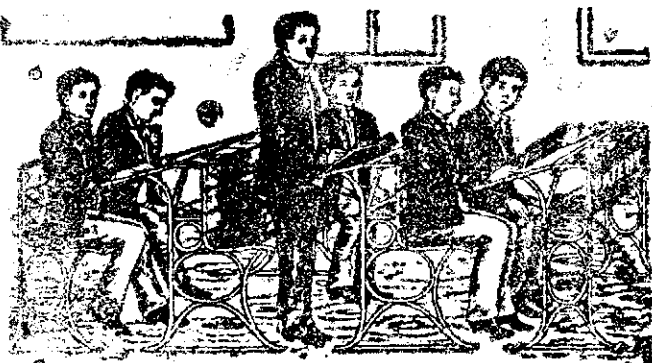
Reprezentanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Claba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie)
(Lângă filiala Poștei.)

Prisore pe lângă onorariu consultorii de afaceri și comitatului Arad.

Cele mai moderne
mobili de fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și

școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
rează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— școlii e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

= Th. Schmidt =

fabrică de ploiere

Sibiu—Hermannstadt, Reispargasse No 7.

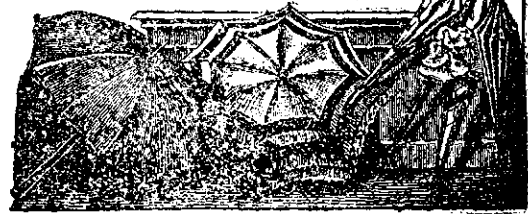
Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele
mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutcas

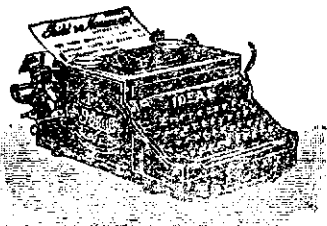
(pt. soare și ploaie)
precum și

ploiere

de calitate excelentă
pentru domni și dame.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate

Mașini de scris

IDEAL și ERICA.

GRAMOFONE

Mașini de cusut VERITAS.

(fabricație proprie) și cele mai solide părți constitutive: panglici
de culoare, hârtie de copiat, ace, plăci etc. se găsesc la mehanicul:

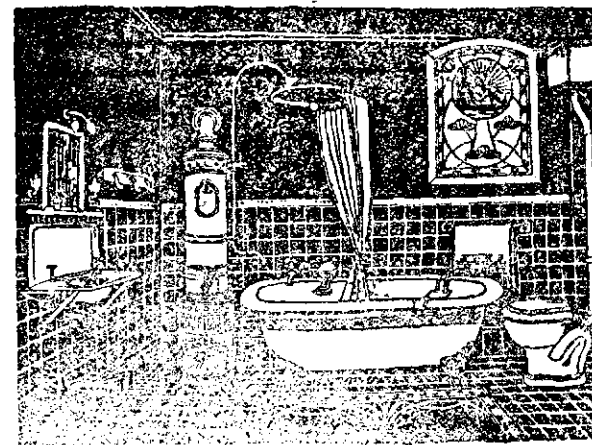
George Barthelmie, Brașov, Weisz Mihály-u. 23.

Cel dintâi și cel mai bine asortat atelier mehanic din Ardeal.
Atelier p. reparat mașini speciale de scris, de orice sistem de-
asemenea aparate mehanice fine etc. Școală de scris cu mașina.

Max. Ruck, tinichigi

Sibiu—Nagyszeben, Heidengasse 9

Pregătește în ateli-
erul său cu motor
electric totfelul de
lucrări p. zidiri,
lucrări de tinichea,
înfrumșetări, acope-
rire de biserici și
turnuri, lucrări de
stacmol turnat pen-
tru ornament, pre-
cum și pentru firmei
vane de scaldat.
în toată mărimea ș.a.

Haas = Károly

primul armurar și optician din
Szabadka, Egres-u. (Uri
Kaszinó).

Mare asortiment de

arme și biciclete

de cea mai bună fabricație precum și părțile constitutive ale
acestora. Se primesc pe lângă garanție și prețuri moderate tot-
felul de reparaturi d. arme de orice soi, mașini de cusut, bici-
clete gramofone, mașini de scris, precum și prefacere armelor
și orice lucrări din acest ram. Serviciu punctual și conștiințios

MAGAZIN DE MOBILE

Joan Réthi

Magazin artistic pentru edificii și mobile, în
Bibiu - N.-szeben, Elisabetg. 20.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de
școli, biserici, magazine, birouri și
ocuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări
în cel mai modern stil, pe lângă livrare
promptă prețuri moderate și din material uscat.
Planșe și proiecte fac grabnic și gratuit.

Fischer Testvérek

fabricanți de țesături de sîrmă, împletituri
de sîrmă p. garduri, site și de coarde din
sîrmă de oțel (madrățe) pentru paturi etc.

Arad, József-főherceg-ut 8.

Fabrica: Kossuth-utca No 45.

Telefon No 557.

Recomandă în atenția on. public
magazinul bogat cu lucrări de
bransa aceasta, care se capătă cu
prețuri ieftine de concurență. —
Catalog de prețuri trimite gratuit.

Motoare șvedeze
pentru olei brut!(Brevetul lui Hirsch Frank,
Stockholm)în poziție orizontală și ver-
ticală.Mașini motorice ieftine
și sigure, se pot instala
oriunde.

Motoare sistem Diesel.

Motoare cu gaz.

Motoare
cu benzină,
în cea mai bună execuție!
Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat,
fabricant de mașini agricole

Bpest, VI., Teréz-körút 21.

Cereți catalog.

Institut de pictură bisericească în Sighetul-Maramureșului.
(Templomfestészeti Müintézet, Máramarosszigeten).

Cancelaria: Piața Erzsébet-főter No. 11, ușa 18.

Ne angajăm pentru pictarea în stil modern și foarte
artistic a internelor bisericilor, icoane pe cerime,
fresco, icoane pe altar, altare construite de iconos-
tase, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane
la încrucișarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte și a ori-ce
soiu de icoane bisericești.

Renovăm foarte frumos iconostas și altare vechi, iar pictarea,
abducerea cu marmoră și auritura lor o executăm cu cea mai
mare artă și cu prețuri convenabile, — parohiilor
mai sărace eventual și pe lângă plățirea în rate.

Examinarea bisericilor, măsurarea, înțelegerea mai amănunțită — la
fața locului o facem gratis, cu planuri și prospecte servim cu plăcere.

nu o casă românească
nu lipsească!

Doctorul de casă sau

DICȚIONARUL SĂNĂTĂȚII.

Impodobil cu 315 chipuri și vorbind despre:

Structura și funcțiunile organului omului, Medicina uzuală
și de urgență, Tot-felul de boale, Accidente, Otrăviri,
Asfixii, Epidemii, Contagiuni, Microbi, Nevroze, Ipnotizm,
Medicamente, Plante medicinale, Pansamente, Igiena gene-
rală, Alimente și băuturi, Locuințe, Îmbrăcăminte, Igiena
preventivă, Igiena etăților și prof., orașelor și satelor, Ape mi-
nerale, Idroterapie, Băi, Electricitate, Exercițiu, Gimnastică.

De Doctorul V. Bianu,

medic primar al spitalului I. C. Brătianu din Buzău. Comandor al
ordinului «Coroana României». Medic major în rezervă.

Prețul 14 Coroane. + (Porto postal 80 fileri.)

Se poate căpăta la Librăria Tribunei, Arad.

Atelierul ardelean aranjat cu putere electrică pentru
cobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Verstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măiestrii pletrari.

Atelierul central
magazinul: Cluj—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

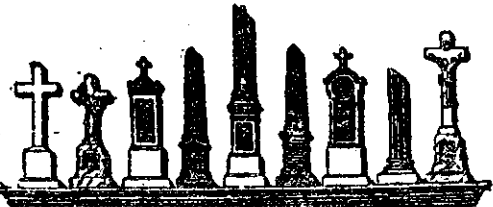
Magazin de pietrii monumentale,
bricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

Bibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:

Déva și Nagyvárad.

Maison Schuster

salon de modă

franceză și engleză pentru dame

Cluj-Kolozsvar, Uni6-u. 12. etagiul 1.

Recomandă în atențiunea on. public din loc și pro-
vință salonul de modă pentru dame transpus din Paris la
cererea publică aci, aranjat cu cele mai bune puteri de lucru.
Referindu-mă la cei 15 ani de experiență din străinătate sunt
în poziție, ca să îndeplinesc chiar și cele mai fine dorințe ale
onoratului public, deoarece în salonul meu am adus lucrători
tot din Paris și astfel on. public poate să-mi cerceteze mo-
delele cele mai noi expuse în salonul meu și procurate
din cea mai renumită casă din Paris, Pavuin-Creed și Drecol
și rog on. public să mă onoreze și sprijinească cu comande.

RELITSCH JÁNOS,

atelier de instrumente
muzicale în

Versecz

Kudrici-ut 5, colțul
străzii Deák Ferenc.

Recomandă în atenția
onoratului public din
loc și jur, magazinul
său de instrumente
muzicale provăzută cu
puteri de prima forță
unde se află, viori, tam-
burine, armonice, gra-
mofoane, tobe, ciele,
triangule, oboe, flaut,
clarinete, goanre, etc.
cari toate se pregătesc
și se repară pe lângă
prețuri moderate.

Instrumente vechi se
primesc pelângă pre-
țurile cele mai mari
posibile. Comandele
se efectuează prompt.

Avis!

La »FĂGETANA« institut de credit și de economii ca societate pe acțiuni în Făget (Facset), contra unei rate săptămânale de 1 coroană și a unei taxe de asigurare minimală (niște filler) își poate asigura tot natul (bărbați și femei), care e în etate între 20—60 ani și intră ca membru în secțiunea »Depuneri încoplate cu asigurare de viață« introdusă la susnumitul institut —, suma de

1000 coroane adevă unamile coroane.

Primirea atâră însă, dela rezultatul vizitării medicale.

Depunerea minimală e săptămânal 1 coroană, contra căreia se asigură 1000 coroane și depunerea maximală e săptămânal 50 coroane contra căreia se asigură 50.000 coroane pentru ajungerea termenului de 15 ani, sau pentru cazul de moarte înainte de împlinirea acestui termen.

Decl. contra unei depuneri săptămânale minimală, la tot natul l-se dă prilejul de-o parte la acela, ca să și agonisească o sumă considerabilă, cu care își poate asigura tratul liniștit în viitor, iar de altă parte același la cazul de moarte, familia sa, să aibă capitalul de lipsă pentru tratul vieții.

Pe baza acestor depuneri institutul »Făgetana« acoardă și împrumuturi. — Femei și bărbați, tot o formă de taxă de asigurare plătesc. — Membrii din provincie primesc ceuri cu cari pot plăti gratuit taxele. — Informațiuni mai detaliate, la cerere se dau gratuit.

Plățile se solvesc săptămânal sau pe mai multe săptămâni înainte, și din partea institutului se manipulează ca depuneri și se fructifică cu 4% interese.

Acestea depuneri orișicând se pot abzie și în acest caz — cu considerare la regulamentul referitor la acest ram de operațiune, suma depusă, se estradă deponentului cu interese cu tot.

La cazul că deponentul în decurs de 15 ani își plătește ratele regulat, la finea anului al 15-lea — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primește câte 1000 coroane dela susnumitul institut.

Iar la cazul, că intervalul de 15 ani orișicând ar înceta din viață, chiar să fi plătit și numai o singură rată, — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primesc următorul lui legitim, sau persoana în favorul căreia s'a asigurat, câte 1000 de coroane, la 30 zile după documentarea încetării din viață a deponentului.

Suma scadentă cu încetarea din viață a deponentului e asigurată de cea mai mare societate de asigurare Olandeză »Algemeene Maatschappij van Lebensverzekeringen Lijfrente« din Amsterdam (reprezentanța pentru Ungaria în Budapesta) și se plătește prin »Făgetana« institut de credit și economii în Facset.

„Făgetana“

Institut de credit și economii în Facset.

GYULAY KÁROLY ≡

institut modern de fotografiare artistică

:: Timișoara—Temesvár, (Josefstadt) ::

Strada Hunyadi Nr. 5. — (Lângă Casina Délvidéki).

Efteptuiește: Tot-felul de fotografii.

Picturi în olei. Acvarele. Pasteluri.

Platinolie. Inmăriri după orice fotografie, în cel mai modern stil artistic. ≡

**HOTELUL
PALACE**

DIN BUDAPESTA

RÁKOCZY-UT 43. SZ.

SUB SUPRAVEGHEREA
PERSONALĂ ALUI

RENDES SZIDOR

cu 150 camere luxos aranjate, locuințe separate, cu instalații confortabile. Camere dela patru coroane. In restaurantul hotelului cântă taraful lui Pongrácz Lajos din Cluj.

Fabrica de prăjitoare de cafea și căminuri brevetate a lăcătarului :: ::

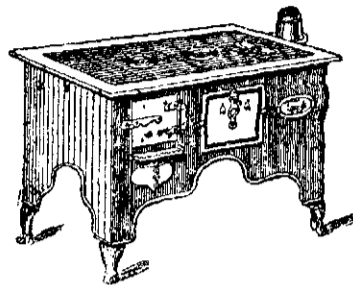
Ifj. Fazakas Ferencz

Szepsziszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea brevetate și căminurile (șparhert) recunoscute de cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat peste 400 bucăți.

Primesc și eșecut pelângă prețuri moderate orice lucrări de strungărie în fier, repararea mașinelor și mecanismelor de fier, a casselor etc. pelângă garanție.

Trimite franco fiecăruia care se referă la ziarul acesta preț-curent despre prăjitoarele și căminurile sale brevetate.

Abonați și răspândiți în toate părțile țării

„TRIBUNA“

cereți-o în toate cafenelele, restaurantele, hotelurile și ospătăriile cercetate de români!

Prăvălie recunoscută de I-u rang.

Szilágyi Géza és Társa

ciasornicar și givaergiu

ciasornicarul căilor ferate ungare a statului

Nagyvárad, Rákoczi-ut No. 4.

In edificiul Orsolya zárdá. — Telefon 630.

Ciasornice exclusiv numai fine și cari umblă precis.

Ciasornice foarte bune pentru călătorii.

Ciasornice elegante p. tineri.

Ciasornice frumoase, pentru dame.

Cias. deșteptătoare de buzunar in

Decoruri pentru masă de argint și argint de China, tase, lădițe pentru zahăr, etc. pentru compot, obiecte pentru mâncat, bastoane, etc.

Cadoul de mireasă, pentru botez și de Crăciun. Atelier de reparat.

Garanță deplină. — — — Serviciu foarte solid, prețuri foarte lefține.

tocuri de aur, argint, metal și otel.

Cercei cu briliante și diamant și inele.

Cercei de aur, inele, brațele, broșete, lanțuri de grumazi și pentru oroloage, amulete.

Toifelul de giuvaere de argint.

Ochelari foarte buni.

Bucătărie franceză și ungurească de primul rang. Pensiune completă începând dela 10 cor. Bere de Pilsen. Vinuri prima calitate. — Conduc de UNTEREINER JÁNOS, fost otelier în Alsó-Tátrafüred. — Adresa telegrafică: »Hotel Palace« Budapest.